

Ανάδοχος:

ΧΩΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Έφη Καραθανάση και Συν. Ε.Ε.

Αγαθουπόλεως 3, 11257, Αθήνα, τηλ. 2108670066, fax: 2108676996

Ομάδα μελέτης:

Ευθυμία Καραθανάση, Δρ. Αρχιτέκτων – Χωροτάκτης - Πολεοδόμος

Luella Pandolfini, Αρχιτέκτων Μηχανικός

Γεώργιος Κρητικός, Αρχιτέκτων – Περιβαλλοντολόγος

Vichente Ionita, Αρχιτέκτων – Περιβαλλοντολόγος

Σπυρίδων Φυσελιάς, Χωροτάκτης, Πολεοδόμος, Περιφερειολόγος, G.I.S.

Φώτιος Καραμάνης - Χωροτάκτης, Πολεοδόμος, Περιφερειολόγος, G.I.S.

Αργυρή Ρήγα, Αρχιτέκτων Μηχανικός

Σύμβουλοι μελέτης:

ΔΡΟΜΟΣ Ο.Ε. / Κωνσταντίνος Ζέκκος - Συγκοινωνιολόγος

ΤΡΙΤΩΝ ΕΠΕ / Νικόλαος Παναγόπουλος - Λιμενολόγος

Μάριος Χαϊνταρλής - Νομικός

ΧΩΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ Ε.Ε. / Δημήτριος Καρακώστας - Γεωπόνος

Θεμιστοκλής Τσατσούλης - Γεωλόγος

Φώτιος Περγαντής - Βιολόγος, Περιβαλλοντολόγος

ΤΕΤΡΑΣ ΑΕΜ / Παντελής Βαλλιάνος - Μηχανολόγος Μηχανικός

ΕΦΑΡΛΑΝ ΕΠΕ / Ευάγγελος Φάκας - Οικονομολόγος

Σοφία Μακριδοπούλου / Πολιτικός Μηχανικός, Υδραυλικός

Μάνια Μπεριάτου / Αρχιτέκτων Μηχανικός – Μελέτη Τοπίου

Ένα ευχαριστώ στον καθηγητή Νικόλαο Βαρώτση για τη συμβολή του στα θέματα των υδρογονανθράκων.

Ομάδα επίβλεψης Β1 σταδίου:

Μαίρη Ραμπαβίλα, Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ευάγγελος Κυριαζόπουλος, ΕΕΠ Οικονομολόγος Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιτροπή συντονισμού

Ανέστης Γουριώτης, Μηχανικός Χωροταξίας

Έφη Στεφανή Τοπογράφος Μηχανικός

B.1.2.α. Εισηγητική Έκθεση

Η εισηγητική έκθεση περιλαμβάνει την έκθεση αξιολόγησης και την τεκμηρίωση των προτάσεων της Αναθεώρησης και της Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου.

B.1.2.α.1 Έκθεση Αξιολόγησης

1. Ο ρόλος της Περιφέρειας στον εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο

Σύμφωνα με την Έκθεση Αξιολόγησης, ο σημερινός ρόλος της περιφέρειας στον εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο είναι ο ίδιος με το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ και εν μέρει υλοποιείται. Ως νησιωτική Περιφέρεια η ΠΙΝ παρουσιάζει τα δομικά χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου – την απομόνωση στο επίπεδο της γεωγραφικής θέσης και την περιφερειακότητα στο επίπεδο της οικονομίας, χαρακτηριστικά τα οποία έχουν βελτιωθεί με αποτέλεσμα να πρέπει να απαλειφεί ο χαρακτηρισμός που περιλαμβάνει το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ *«Η ΠΙΝ είναι μια από τις «πλέον» περιφερειακές ενότητες»*.

Τα Μικρά κατοικημένα Νησιά Οθωνοί, Μαθράκι, Ερρείκουσα, Παξοί, Αντίπαξοι, Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός, Ιθάκη χαρακτηρίζονται από τη «διπλή νησιωτικότητα» και η συνθήκη αυτή πρέπει να περιληφθεί στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ και να εξειδικεύεται σε όλες τις παραμέτρους και τις κατευθύνσεις.

Το προς αναθεώρηση ΠΠ πρέπει:

- να διατηρήσει την κατεύθυνση της ανάδειξης του ρόλου της ΠΙΝ στο διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, ως μιας νησιωτικής Περιφέρειας, ένα νησιωτικό σύμπλεγμα 33 νησιών, που εντάσσεται στο νησιωτικό χώρο της Μεσογείου και της Ε.Ε.
- να εξειδικεύσει την διατυπωμένη στο ισχύον ΠΠ κατεύθυνση *«ανάπτυξη συνεργασιών με περιφέρειες νησιωτικού χαρακτήρα και ανάλογης πολιτιστικής σημαντικότητας στην ευρύτερη περιοχή της μεσογειακής λεκάνης»*.
- να εναρμονίσει όλες τις πολιτικές με τις κατευθύνσεις της νησιωτικής πολιτικής ως οριζόντια πολιτική και το προς αναθεώρηση ΠΠ πρέπει να συμπεριλάβει κατευθύνσεις, έργα και δράσεις, με έμφαση στη νησιωτική πολιτική, συνέχιση και εμπλουτισμό των συνεργασιών με φορείς εθνικής και ευρωπαϊκής εμβέλειας και σκοπού σχετικού με την εφαρμογή της νησιωτικής πολιτικής.

Σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ο ρόλος της Περιφέρειας παραμένει επίκαιρος ως είχε καθοριστεί στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ και συγκεκριμένα *«..αποτελεί ένα ισχυρό πόλο τουριστικής ανάπτυξης, ο οποίος αντισταθμίζει και εξισορροπεί τους άλλους δύο σημαντικούς νησιωτικούς πόλους, το Αιγαίο και την Κρήτη..»*. Ωστόσο οι συνθήκες έχουν

αλλάξει και το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ πρέπει να ενσωματώσει στο ρόλο της ΠΙΝ την ανάπτυξη του αγροδιατροφικού προτύπου, συνδυασμένου, όπως όλες οι πολιτικές, με την νησιωτική πολιτική.

Βασική προϋπόθεση της ενδυνάμωσης του διεθνούς, ευρωπαϊκού αλλά και του εθνικού ρόλου της ΠΙΝ, καθώς και των διαπεριφερειακών σχέσεων της, και επομένως της ενίσχυσης της εξωστρέφειας, αποτελεί η ενδοπεριφερειακή συνοχή, προς την οποία συμβάλλουν τα, έστω και λίγα έργα μεταφορών που έχουν υλοποιηθεί στην Περιφέρεια, αλλά και η ανάπτυξη Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Επιπλέον, καθώς ο προβλεπόμενος στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ στόχος της συνοχής της ΠΙΝ έχει εν μέρει επιτευχθεί, της επιτρέπει να αναπτύξει διαπεριφερειακές σχέσεις με

- τα δύο Μητροπολιτικά κέντρα -Αθήνα και Θεσσαλονίκη-, που δεν αναφέρονται στο ισχύον, εμπλουτίζοντας τη γενική κατεύθυνση του ισχύοντος, για την σύνδεσή της ΠΙΝ με τα υψηλής Τεχνολογίας Κέντρα Τηλεπικοινωνιών, τα ερευνητικά κέντρα και τα κέντρα πολιτισμού και εκπαίδευσης, συμβάλλοντας άμεσα στην άμβλυνση της περιφερειακότητας και της απομόνωσης και προσδίδοντας μακροπρόθεσμα νέο ρόλο στην ΠΙΝ και μάλιστα σε εθνικό επίπεδο
- τις απέναντι ηπειρωτικές ακτές (όπου πρέπει να συμπληρωθεί και η Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας η οποία δεν μνημονεύεται):
  - ο στο ισχύον ΠΠ αναφέρεται η κατεύθυνση *«δημιουργία σχέσεων συνεργασίας και συμπληρωματικότητας στον τομέα του τουρισμού»*, σε εναρμόνιση και εξειδίκευση με τις σύγχρονες πολιτικές της ενίσχυσης των ΤΠΕ και της Καινοτομίας,
  - ο στον τομέα των μεταφορών για την επίτευξη του στόχου του ισχύοντος ΠΠ, για την *«ενίσχυση της συμπληρωματικής λειτουργίας του λιμανιού της Κέρκυρας με το αναβαθμιζόμενο σε "Δυτική Πύλη" της ηπειρωτικής Ελλάδας λιμάνι της Ηγουμενίτσας»*, -στόχος που δεν επιτεύχθηκε και παραμένει επίκαιρος-, σε εναρμόνιση με την πολιτική των βιώσιμων και συνδυασμένων μεταφορών
  - ο σε άλλους τομείς που έχουν αναδυθεί κατά την ενδιάμεση περίοδο, όπως η θαλάσσια στρατηγική, η θαλάσσια οικονομία και η εξόρυξη των υδρογονανθράκων που αναπτύσσονται σε κοινό θαλάσσιο χώρο και αντιμετωπίζονται με κοινές πολιτικές, κοινό χωροταξικό σχεδιασμό – τη θαλάσσια χωροταξία.

Εξάλλου μια νέα παράμετρος που προστίθεται στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ όσον αφορά το ρόλο της ΠΙΝ σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι η μακροπεριφερειακή στρατηγική που συνίσταται στην ανάπτυξη διαπεριφερειακών σχέσεων και η υπό διαμόρφωση μακροπεριφέρεια Αδριατικής – Ιονίου, στο πλαίσιο της οποίας όλες οι χώρες και οι

Περιφέρειες της λεκάνης και συγκεκριμένα η ΠΙΝ δύνανται να αξιοποιήσουν τα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας, καθώς αποτελούν άξονες τουριστικής ανάπτυξης και πρέπει να εστιάσουν σε προγράμματα αειφορίας του τουρισμού και γενικότερα των θαλάσσιων οικονομικών δραστηριοτήτων και της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος στο πλαίσιο της θαλάσσιας στρατηγικής.

Η ένταξη της ΠΙΝ σ' αυτά τα δίκτυα, αποτελεί κατ' αρχήν άξονα της περιφερειακής ταυτότητας της ΠΙΝ, τον οποίο σε μια μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή προοπτική και δυναμική δύναται να τον αναγάγει σε εθνικό άξονα ανάπτυξης, δημιουργώντας έναν άξονα ανεξάρτητο του Δυτικού άξονα που αναφέρει το ΓΠΧΣΑΑ.

2. Δημογραφικά στοιχεία και κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του 2011, σε επίπεδο Περιφέρειας:

Ο μόνιμος πληθυσμός ανέρχεται σε 206.470 κατ. με ΜΕΡΜ (-0,0015), παρουσιάζοντας μικρή μείωση της τάξης του 3% στη δεκαετία 2001 - 2011.

Η κατανομή του πληθυσμού κατά υψομετρική ζώνη ακολουθεί την γενικότερη πληθυσμιακή εξέλιξη των εσωτερικών ζωνών, ήτοι μείωση του πληθυσμού στη δεκαετία 2001 – 2011 κατά 11,54% στις ορεινές ζώνες, κατά 7,37% στις ημιορεινές ζώνες και αύξηση του πληθυσμού στις πεδινές ζώνες και στον παράκτιο χώρο κατά 1,35%.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ μειώνεται κατά 3,5% την περίοδο 2005 – 2011.

Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία μειώνεται κατά 6% την περίοδο 2008 - 2009 έναντι αύξησης κατά 1% στο επίπεδο της χώρας.

Η απασχόληση κατά τομέα την περίοδο 2000-2010 αυξάνεται στον τριτογενή τομέα, και μειώνεται στον πρωτογενή.

Ο ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 12,3% στη δεκαετία 2001 – 2011.

Η ανεργία αυξήθηκε κατά 44,7% στη δεκαετία 2001 – 2011.

Σε σχέση με τις οικονομικές ροές, οι υψηλές εισαγωγές προϊόντων οφείλονται στην εξυπηρέτηση του τουρισμού κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ενώ αξιοσημείωτες είναι οι εξαγωγές της Π.Ε. Κεφαλονιάς.

3. Παραγωγικές δραστηριότητες

Πρωτογενής τομέας

Γεωργία

Στην Περιφέρεια κυριαρχούν η ελαιοκαλλιέργεια, τα αμπέλια και σε πολύ μικρότερο ποσοστό τα εσπεριδοειδή και οι αροτραίες καλλιέργειες. Η γεωργική παραγωγή χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη τοπικών προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ. Τα κυριότερα προβλήματα της γεωργικής γης είναι ο μικρός κλήρος και η κακή ηλικιακή διάρθρωση του

αγροτικού πληθυσμού. Η γεωργική γη έχει υποβαθμιστεί και αξιοποιείται για τουριστικές επενδύσεις και οικιστικές επεκτάσεις.

Οι βασικές κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠ για τη γεωργία δεν ολοκληρώθηκαν εκτός από την καθετοποίηση της παραγωγής των γεωργικών προϊόντων, η οποία χαρακτηρίζει ένα σημαντικό ποσοστό του δευτερογενή τομέα. Η κατεύθυνση αυτή πρέπει να εναρμονιστεί με τις σύγχρονες πολιτικές, (Νέα ΚΑΠ, Ευρώπη 2020, το Καλάθι των αγροτικών Προϊόντων, κτλ.) και να συνδυαστεί με το «αγροδιατροφικό πρότυπο». Επίσης ως κατεύθυνση θα πρέπει να συμπεριληφθεί η διατήρηση και η αύξηση της παραγωγής των τοπικών προϊόντων, με έμφαση στα προϊόντα ποιότητας, η στροφή προς τις βιολογικές εκμεταλλεύσεις και η καθετοποίηση της αγροτικής παραγωγής. Ταυτόχρονα η προστασία της γεωργικής γης και του φυσικού περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την προστασία του φυσικού και αγροτικού τοπίου, δύναται να συμβάλλει στην ανάπτυξη και υποστήριξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία αποτελεί σημαντικό οικονομικό πόρο κυρίως στις Π.Ε. Κεφαλονιάς, Ιθάκης και Λευκάδος και δευτερευόντως στις Π.Ε. Κέρκυρας και Ζακύνθου. Βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τομέας της κτηνοτροφίας είναι διαρθρωτικά (μικρό μέγεθος εκμεταλλεύσεων, χαμηλός βαθμός εκσυγχρονισμού, υψηλό κόστος μεταφοράς ζωοτροφών, κτλ.) και περιβαλλοντικά (έλλειψη ΕΕΛ, συγκρούσεις με τον τουρισμό και την οικιστική χρήση). Κρίσιμο στοιχείο για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και την πρόληψη συγκρουσιακών σχέσεων με άλλες δραστηριότητες, αποτελεί η χωροθέτηση κτηνοτροφικών ζωνών από τον υποκείμενο σχεδιασμό σε εναρμόνιση με την τομεακή πολιτική, τη διατηρήσιμη ανάπτυξη, την πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος και του τοπίου, σε ισόρροπη ανάπτυξη με τις υπόλοιπες παραγωγικές δραστηριότητες και με κατάλληλες υποδομές προσαρμοσμένες στην ιδιαιτερότητα της νησιωτικότητας.

Αλιεία

Η αλιευτική δραστηριότητα στην Περιφέρεια ασκείται σε επαγγελματικό επίπεδο με σκάφη παράκτιας και μέσης αλιείας, με ποικίλα αλιεύματα ανάλογα με την εποχιακή διακύμανση. Τα προβλήματα της αλιείας είναι η υπεραλίευση, η υποβάθμιση του θαλάσσιου οικοσυστήματος, η παράνομη αλιεία, κλπ. με αποτέλεσμα τη μείωση των αλιευτικών αποθεμάτων. Η κατεύθυνση του ισχύοντος ΠΠ για βελτίωση των υφιστάμενων και τη δημιουργία νέων αλιευτικών καταφυγίων, καθώς και αναγκαίων υποδομών για την μεταποίηση και εμπορία των αλιευμάτων επιτεύχθηκε μερικώς και εξακολουθεί να είναι επίκαιρη καθώς νέες ανάγκες έχουν δημιουργηθεί.

Αξιολογη σε μέγεθος δραστηριότητα είναι οι ιχθυοκαλλιέργειες. Στις Π.Ε. Κεφαλληνίας & Ιθάκης λειτουργούν οι περισσότερες σε αριθμό και δυναμικότητα ιχθυοτροφικές μονάδες, με χωρική συγκέντρωση στις Εχινάδες Νήσους. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην αποφυγή των συγκρουσιακών σχέσεων με τις δραστηριότητες του τουρισμού και της αναψυχής στην παράκτια ζώνη και η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Δεν επιτεύχθηκε η κατεύθυνση του ισχύοντος ΠΠ, για θεσμοθέτηση ΠΟΑΥ στις Εχινάδες νήσους, ούτε η κατεύθυνση για ολοκληρωμένη διαχείριση λιμνοθαλασσών με την ανάπτυξη της εκτατικής ιχθυοκαλλιέργειας. Η κατεύθυνση για την περαιτέρω ανάπτυξη της εκτατικής ιχθυοκαλλιέργειας παραμένει επίκαιρη, διότι αποτελεί ένα εναλλακτικό τρόπο αλιείας, φυσικής εκτροφής που θα συμβάλει σημαντικά στις τοπικές οικονομίες της Κέρκυρας και της Λευκάδας.

Δευτερογενής τομέας

Στο πλαίσιο του αγροδιατροφικού προτύπου, η μικρή και ποιοτική παραγωγή μεταποιημένων προϊόντων είναι σημαντική για την κλίμακα του νησιωτικού χώρου, για την προβολή της τοπικότητας των Ιονίων και του κάθε νησιού ξεχωριστά. Οι προτεινόμενες από το ισχύον ΠΠ, ΒΕΠΕ δεν υλοποιήθηκαν, αλλά η χωροθέτησή τους είναι αναγκαία, λόγω της έλλειψης οργανωμένων υποδοχέων. Η μοναδική ΒΙΠΕ στην Π.Ε του Αργοστολίου είναι κορεσμένη. Γενικότερα, απαιτείται ο επαναπροσδιορισμός των ΒΕΠΕ, ΒΙΠΕ, εναρμονιζόμενος με το νέο θεσμικό πλαίσιο, τον Ν. 3982/2011 και με το θεσμοθετημένο ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας, αντιμετωπίζοντας, όπως προβλέπει το ισχύον ΠΠ, την διάσπαρτη εγκατάσταση των μονάδων και ιδιαίτερα των ρυπογόνων, όπως των ελαιοτριβείων, τυροκομείων, κλπ.

Επίσης η μεταποιητική δραστηριότητα επεκτείνεται και στον κλάδο των βιομηχανικών ορυκτών προϊόντων, όπως ο γύψος, ο φωσφορίτης, η τάλκη και τα αδρανή υλικά. Οι προτεινόμενες από το ισχύον ΠΠ λατομικές ζώνες, δεν υλοποιήθηκαν κατεύθυνση που είναι επίκαιρη σε συνάρτηση με το Ν. 4001/2011 και πρέπει να προβλεφθεί εκ νέου στο πλαίσιο της διατηρήσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος. Προϋπόθεση της ορθής επιλογής των χωροθετήσεων, είναι η συμβατότητα με τις υπόλοιπες παραγωγικές δραστηριότητες, χωρίς να θίγεται το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και το τοπίο.

Μια νέα κατεύθυνση που πρέπει να συμπεριληφθεί στο προς αναθεώρηση ΠΠ αφορά στην εξόρυξη των υδρογονανθράκων, στο πλαίσιο των πολιτικών της θαλάσσιας οικονομίας και της θαλάσσιας στρατηγικής.

Τριτογενής τομέας

Τουρισμός

Η ΠΙΝ κατέχει εξέχουσα θέση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο στην τουριστική ανάπτυξη. Τα κυριότερα προβλήματα του τουρισμού είναι η παροχή χαμηλού επιπέδου υπηρεσιών (μεγάλος αριθμός τουριστικών καταλυμάτων τύπου ενοικιαζόμενων δωματίων, ξενοδοχείων ενός και δύο αστέρων και campings) και η παλαιότητα των υποδομών. Οι κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠ για τον τουρισμό εξακολουθούν ως επί το πλείστον να είναι επίκαιρες και πρέπει να εναρμονιστούν με το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, με την πολιτική της διατηρήσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του χερσαίου και του θαλάσσιου περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη και την κλιματική αλλαγή, η οποία αναμένεται να πλήξει ιδιαίτερα τον παράκτιο χώρο. Το σύγχρονο πρότυπο ανάπτυξης του τουρισμού, πρέπει να συνδυάζει τον υφιστάμενο μαζικό με την ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών, τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων κελυφών και τις ποιοτικές νέες κατασκευές για τις ειδικές και εναλλακτικές μορφές. Σε αυτό πρέπει να εισαχθούν προτάσεις που σχετίζονται με την «πράσινη» ανάπτυξη, τη θαλάσσια στρατηγική, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, των ακτών και των παράκτιων περιοχών. Ο θαλάσσιος τουρισμός κρουαζιέρας και των σκαφών αναψυχής, δημιούργησαν νέα δεδομένα στον κλάδο και απαιτούν ιδιαίτερη προστασία του τοπίου, των παραδοσιακών παραγωγικών δραστηριοτήτων και της ανάπτυξης του αγροδιατροφικού προτύπου.

Εκπαίδευση

Οι κατευθύνσεις του ισχύοντος Π.Π. εν μέρει έχουν υλοποιηθεί καθώς ιδρύθηκαν στην Κέρκυρα τρία νέα τμήματα του Ιόνιου Πανεπιστημίου (Πληροφορικής, Τεχνών Ήχου και Εικόνας και Ασιατικών Σπουδών). Επίσης από το 2003 ιδρύθηκε το ΤΕΙ Ιονίων και λειτουργούν τμήματα στη Ζάκυνθο, στη Λευκάδα, στο Αργοστόλι και στο Ληξούρι. Η κατεύθυνση που δεν υλοποιήθηκε και ιεραρχείται σε υψηλή προτεραιότητα στο προς αναθεώρηση ΠΠ λόγω της επιταγής της 1ης εγκυκλίου του ΕΠΑΝ (2ος στόχος) και προσαρμογής της στο νησιωτικό χώρο, είναι η τηλε-εκπαίδευση, την οποία πρέπει να ενσωματώσουν τόσο η Μέση Εκπαίδευση, όσο και κυρίως η Ανώτατη, σε εναρμόνιση με την πολιτική των ΤΠΕ & Καινοτομίας.

Υγεία

Επιτεύχθηκε η κατεύθυνση του ισχύοντος ΠΠ για την ενίσχυση και τη συμπλήρωση των υποδομών Κέντρων Υγείας, ο εκσυγχρονισμός και η ενίσχυση του δυναμικού των νοσοκομείων και η κατασκευή του νέου Νοσοκομείου της Λευκάδας. Ωστόσο δεν αναπτύχθηκαν οι υποδομές της τηλεϊατρικής, που είναι πολύ σημαντικές για τους κατοίκους των ορεινών απομονωμένων περιοχών, των Μικρών Νησιών, αλλά και των

επιβατών των ακτοπλοϊκών γραμμών και των τουριστικών σκαφών, των πληρωμάτων των εμπορικών πλοίων, κλπ. Στο προς αναθεώρηση ΠΠ, επιβάλλεται η ένταξη της τηλεϊατρικής στο πλαίσιο του στόχου 2 "βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ, της χρήσης και ποιότητάς τους", που μεταξύ άλλων, θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση της δημογραφικής αιμορραγίας των απομονωμένων περιοχών και των μικρών νησιών.

4. Οικιστικό δίκτυο

Το κατά το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ οικιστικό δίκτυο είναι σε αναντιστοιχία με τις σχετικές προβλέψεις του ΓΠΧΣΑΑ με τις οποίες το αναθεωρούμενο πρέπει να εναρμονιστεί

Το ισχύον ΠΠ είχε προβλέψει την οργάνωση του οικιστικού δικτύου σε περιφερειακό επίπεδο, ανά πρώην νομό και σε 5 επίπεδα, με δυνατότητα ενδιάμεσων βαθμίδων, ενώ με το ισχύον ΓΠΧΣΑΑ, η οργάνωση προβλέπεται σε εθνικό επίπεδο και κατατάσσει τις πόλεις σε 5 επίπεδα. Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ οφείλει να εναρμονιστεί με αυτή την οργάνωση, εξειδικεύοντας, ανά Περιφερειακή Ενότητα την κατάσταση του οικιστικού δικτύου στο 6^ο και 7^ο επίπεδο.

Με βάση την επανιεράρχηση του Οικιστικού Δικτύου κατά το ΓΠΧΣΑΑ, στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ :

- η Κέρκυρα ορίζεται «*δευτερεύων εθνικός πόλος*» (3^ο επίπεδο) και
- οι έδρες των υπόλοιπων Π.Ε. «*λοιπά αστικά κέντρα με πληθυσμό μεγαλύτερο των 10.000κατ*». (5^ο επίπεδο)

Επιπλέον, η Λευκάδα εντάσσεται στο πολύπολο «*Λευκάδα – Αρτα – Πρέβεζα*».

Στο 6^ο επίπεδο ιεράρχησης προτείνονται τα μικρά αστικά κέντρα της Περιφέρειας τα οποία είναι η Αχαράβη, η Κασσιόπη, η Λευκίμμη, ο Γαΐος, το Νυδρί, το Σπαρτοχώρι, η Βασιλική, το Ληξούρι, η Σάμη, το Βαθύ και το Καταστάρι.

Ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να δοθεί στην κατεύθυνση σχετικά με τον σύγχρονο ρόλο όλων των αστικών κέντρων, που θα πρέπει να δρουν συμπληρωματικά της Κέρκυρας -ως έδρα της ΠΙΝ- αναπτύσσοντας σε δίκτυα, εκτός του τουρισμού και άλλους κλάδους του τριτογενή τομέα, όπως το τραπεζικό σύστημα, το εμπόριο, την δημιουργία ειδικών Ερευνητικών Ινστιτούτων και την προώθηση Κέντρων τεχνολογιών, πληροφορικής και επικοινωνιών, των άυλων υποδομών και φυσικά του ιόνιου πολιτισμού – κλάδοι και τομείς που είναι εναρμονισμένοι με τις νέες σχετικές εθνικές πολιτικές .

5. Τοπίο και Φυσικό και Πολιτιστικό περιβάλλον

Το τοπίο, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, αποτελούν τους πλέον ευαίσθητους και ευάλωτους τομείς του νησιωτικού χώρου και ιδιαίτερα των Μικρών Νησιών και το αναθεωρούμενο εναρμονιζόμενο με την εθνική νομοθεσία θα πρέπει να συμπεριλάβει την

παράλληλη προστασία του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, υιοθετώντας την θαλάσσια στρατηγική (Ν.3983/2011).

Ειδικά το τοπίο της Περιφέρειας, για πρώτη φορά με το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ θα πρέπει να αποκτήσει θεσμική θωράκιση. Το τοπίο αξιολογείται και οριοθετείται σε ευρύτερες ζώνες, οι οποίες ιεραρχούνται σε διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής σημασίας και για κάθε μία ζώνη τοπίου δίνονται κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη του τοπίου. Επίσης εντοπίζονται και οριοθετούνται οι ιδιαίτερως υποβαθμισμένες περιοχές τοπίου και δίδονται κατευθύνσεις για την αποκατάστασή τους. Όλες οι μορφές τοπίου και ιδιαίτερα του αγροτικού τοπίου που εναλλάσσεται με το φυσικό, τόσο στον παράκτιο χώρο όσο και στην ενδοχώρα, πρέπει να είναι προστατευόμενες, διότι, δεδομένου ότι το περιβάλλον και το τοπίο είναι πλουτοπαραγωγικοί πόροι, προσδίδουν ταυτότητα στην Περιφέρεια δίδοντας την ευκαιρία και τη δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού και ιδιαίτερα του οικοπολιτιστικού τουρισμού, με ενιαίες οικο- πολιτιστικές διαδρομές και διάχυση της τουριστικής ανάπτυξης στην ενδοχώρα των νησιών.

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ αναφέρει: *«Η Περιφέρεια διαθέτει πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, η προστασία και η διαχείριση του οποίου πρέπει να έχει μια προεξάρχουσα θέση σε επίπεδο πολιτικής. Αυτό συνεπάγεται την προώθηση βάσει ειδικότερων μελετών κηρύξεων προστασίας της φύσης και του τοπίου και την προώθηση της ορθολογικής διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών (έχει ιδρυθεί και λειτουργεί ο "Όργανισμός Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και ο φορέας διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Αίνου Κεφαλονιάς)»*. Η κατεύθυνση δεν επιτεύχθηκε ολοκληρωμένα, διότι δεν εκπονήθηκαν ειδικότερες μελέτες κήρυξης περιοχών προστασίας της φύσης και του τοπίου με ειδικά Π.Δ. Η κατεύθυνση παραμένει επίκαιρη, και για ένα επιπλέον πολύ σημαντικό λόγο – την εξειδίκευση της εθνικής νομοθεσίας με την θέσπιση ειδικών όρων και περιορισμών στις προστατευόμενες περιοχές και λαμβάνοντας υπ’ όψη αφ’ ενός τον πρόσφατο Ν. 4109/2013 (ΦΕΚ 16/Α/2013), σχετικά με τους λειτουργούντες φορείς Διαχείρισης (Εθνικά Πάρκα λ/θ Μεσολογγίου - Αιτωλικού, Λαγανά, Αίνου) και αφ’ ετέρου την αναγκαιότητα συνδυασμού της πολιτικής για την προστασία του τοπίου και του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την νησιωτική πολιτική ως μια οριζόντια πολιτική.

Όσον αφορά στο πολιτιστικό περιβάλλον, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα ιστορικά κέντρα των πόλεων, στους παραδοσιακούς οικισμούς και στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία της ΠΙΝ.

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, στην ΠΙΝ δεν θεσμοθετήθηκαν ΓΠΣ, σχέδια διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και οριοθετήσεις νέων ζωνών προστασίας, ενώ σε εθνικό επίπεδο η περίοδος αυτή, χαρακτηρίζεται για τη σημαντική παραγωγή νομοθετημάτων σχετικών με την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και για την συνεχή υποβάθμισή τους. Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ πρέπει να αντιμετωπίσει το θέμα με την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας στο περιφερειακό επίπεδο, ώστε να επιτευχθεί η ανάσχεση της υποβάθμισης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος

Το προς αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ πρέπει να συμπεριλάβει εξειδικευμένες προτάσεις, σχετικά με την κλιματική αλλαγή, και να προτείνει μέτρα και περιορισμούς για τη βελτίωση του περιβάλλοντος, σε συνάρτηση με την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, για την οποία πρέπει να αφιερωθεί ειδική δέσμη κατευθύνσεων και μέτρων δεδομένου ότι ο κίνδυνος της κλιματικής αλλαγής, άμεσα συνδεδεμένος με την ρύπανση, συνεχώς αυξάνεται και απειλεί με τα ολοένα και συχνότερα φαινόμενα έκτακτων καιρικών φαινομένων, π.χ. έντονες βροχοπτώσεις, καύσωνες, κτλ.), με επιπτώσεις τις πλημμύρες και τις πυρκαγιές, οι οποίες προκαλούν την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, την αύξηση της ξηρασίας και της ερημοποίησης, με αντίστοιχες αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία, αλλά και την καταστροφή του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. που είναι ιδιαίτερα καταστροφικές σε περιοχές, όπου η ανθρώπινη παρέμβαση έχει αποδυναμώσει τους φυσικούς μηχανισμούς προστασίας, χωρίς να έχουν ληφθεί πρόσθετα μέτρα για την αντιμετώπιση τους.

Ταυτόχρονα με την κλιματική αλλαγή θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τον περιορισμό των πηγών ρύπανσης για τις οποίες δεν σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην εξάλειψή τους από τη θεσμοθέτηση του ισχύοντος ΠΠ. Οι κυριότερες πηγές ρύπων που χρήζουν αντιμετώπισης είναι τα απόβλητα των ελαιουργείων και άλλων μεταποιητικών δραστηριοτήτων, τα αστικά λύματα, οι αέριοι ρύποι στον αστικό χώρο, η χρήση μεγάλων ποσοτήτων φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων στον αγροτικό τομέα, τα κτηνοτροφικά λύματα, η θαλάσσια ρύπανση από τα διερχόμενα και τα ελλιμενιζόμενα πλοία και η ατμοσφαιρική ρύπανση στις περιοχές των αεροδρομίων.

6. Μεταφορική υποδομή

Κατά την αξιολόγηση κρίθηκε ότι το σύνολο των κατευθύνσεων του ισχύοντος Π.Π. για τις μεταφορές δεν υλοποιήθηκε και κάποιες από τις κατευθύνσεις παραμένουν επίκαιρες, και κυρίως η υλοποίηση του διαμήκη άξονα διασύνδεσης των νησιών που ενισχύει την συνοχή της ΠΙΝ με:

- τον Ιόνιο διάπλου που μόνον μερικώς υλοποιήθηκε στην θαλάσσια σύνδεση – ελλείπεται μεταξύ των άλλων της σύνδεσης με τη Λευκάδα,
  - την σύνδεση του διαμήκη οδικού άξονα στα νησιά, στο πλαίσιο των συνδυασμένων μεταφορών – οδικές και θαλάσσιες,
  - την εναέρια σύνδεση που υλοποιήθηκε αλλά χωρίς ιδιαίτερη πυκνότητα δρομολογίων
- Παραμένουν επίκαιρες οι κατευθύνσεις από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ που αφορούν :
- την σύνταξη κυκλοφοριακής μελέτης για κάθε ΠΕ, η οποία δύναται να συνδυαστεί με τις μελέτες ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ, και
  - την προστασία του τοπίου με προσαρμογή των έργων υποδομών στη μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου

Οδικές Μεταφορές

Η υλοποίηση σχετικών έργων του οδικού δικτύου στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ και του ΕΣΠΑ συνέβαλαν στον στόχο της ποιοτικής βελτίωσης του οδικού δικτύου που θέτει το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, αλλά όχι στον στόχο της ολοκλήρωσης του διαμήκη οδικού άξονα Β-Ν της ΠΙΝ, του οποίου η χρησιμότητα είναι μεγάλη στο πλαίσιο της ενδοπεριφερειακής συνοχής και στον οποίο, ως πρωτεύων άξονας αρθρώνονται οι οριζόντιοι δευτερεύοντες οδικοί άξονες – άξονες σύνδεσης της ενδοχώρας με τον παράκτιο χώρο και με τις θαλάσσιες πύλες των νησιών και μέσω αυτών, με τις θαλάσσιες πύλες των νησιών της ΠΙΝ και των λιμανιών της ηπειρωτικής χώρας.

Λιμάνια - θαλάσσιες μεταφορές

Οι θαλάσσιες μεταφορές έχουν βελτιωθεί με την κατασκευή λιμενικών υποδομών με χρηματοδοτήσεις που εντάχθηκαν στο Γ' ΚΠΣ και στο ΕΣΠΑ, συμβάλλοντας τόσο στις ενδοπεριφερειακές συνδέσεις των νησιών μεταξύ τους, συμπεριλαμβανομένης της Λευκάδας και επομένως στο θαλάσσιο διάπλου, όσο και στις συνδέσεις με τους λιμένες της ηπειρωτικής χώρας και της Ιταλίας, και ειδικότερα αναμένεται η σύνδεση με περισσότερους λιμένες χωρών και Περιφερειών της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής Ιονίου. Η αναθεώρηση του ισχύοντος Π.Π. ως προς τις λιμενικές υποδομές, πέραν των ειδικότερων κατά περίπτωση απαιτούμενων έργων για κάθε λιμένα, σύμφωνα με τα σχέδια χωροταξικής οργάνωσης λιμένων (master-plan), αλλά και την αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών των λιμένων κυρίως των μικρών νησιών, πρέπει να βασιστεί στην εναρμόνιση των κατευθύνσεων με τις νέες διαμορφωμένες πολιτικές μεταφορών και ειδικότερα με την Εθνική Στρατηγική Λιμένων 2013 - 2018, τη θαλάσσια στρατηγική, την δημιουργία λιμένων φιλικότερων προς το περιβάλλον – «πράσινα λιμάνια» σε συνδυασμό με τα «πράσινα» πλοία, τα οποία θα λειτουργήσουν με χρήση εναλλακτικών ναυτιλιακών καυσίμων. Στόχος των έργων είναι για τα λιμάνια των πόλεων η ενίσχυση του

πολυλειτουργικού ρόλου τους - εξυπηρέτηση ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων, κρουαζιερόπλοιων, σκαφών αναψυχής και αλιευτικών σκαφών, η ανάπτυξη υδατοδρομίων για τη δρομολόγηση υδροπλάνων και η περαιτέρω ενίσχυση των δρομολογίων των ταχύπλων σκαφών.

Τέλος, η κατεύθυνση του ισχύοντος ΠΠ σχετικά με το μειωμένο αντίτιμο των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων που πλέον διατυπώνεται ως «μεταφορικό ισοδύναμο», είναι επίκαιρη και πρέπει να διατηρηθεί στο προς αναθεώρηση.

Σε διοικητικό επίπεδο, θα πρέπει να επιλυθεί το ζήτημα των "ορφανών" λιμανιών.

Αεροπορικές μεταφορές

Τα έργα στα αεροδρόμια της ΠΙΝ, συμπεριλαμβανομένου του Άκτιου που εξυπηρετεί την Λευκάδα, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ και του ΕΣΠΑ, είναι περιορισμένα, ενώ οι ανάγκες είναι συνεχώς αυξανόμενες προκειμένου να ενσωματώνονται οι συνεχώς εξελισσόμενες τεχνολογίες. Τα ελικοδρόμια που προβλέπει το ισχύον δεν έχουν κατασκευαστεί και στα υφιστάμενα δεν έχουν αντιμετωπιστεί ελλείψεις σε εξοπλισμό, καθιστώντας τη λειτουργία τους προβληματική κατά τις νυκτερινές ώρες και σε ακραίες καιρικές συνθήκες. Οι εντοπιζόμενες ελλείψεις πρέπει να επιλυθούν από το αναθεωρούμενο.

Στόχος και σ' αυτόν τον τομέα είναι η προστασία του περιβάλλοντος με την οικονομία των χαμηλών εκπομπών ρύπων, («πράσινα αεροδρόμια» και «πράσινα αεροπλάνα» με προσαρμογή), τις νέες διαμορφωμένες πολιτικές μεταφορών.

7. Λοιπή Τεχνική υποδομή

Περιβαλλοντικές υποδομές

Βασικό κεφάλαιο της προστασίας του περιβάλλοντος στο προς αναθεώρηση ΠΠ πρέπει να αποτελούν οι περιβαλλοντικές υποδομές. Βασικό ζήτημα για τη ΠΙΝ, ως νησιωτική περιφέρεια είναι η κλίμακα των έργων αυτών.

Ύδρευση – Άρδευση – Διαχείριση υδάτινων πόρων

Για την εξασφάλιση της επάρκειας νερού, απαιτείται ο προσδιορισμός των νέων έργων που θα συμβάλλουν στην κάλυψη των αναγκών με έμφαση στους τομείς της γεωργίας και του τουρισμού που έχουν τις μεγαλύτερες απαιτήσεις. Στο πλαίσιο αυτό είναι απαραίτητη η εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του εγκεκριμένου Σχεδίου Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου και των υπό έγκριση Σχεδίων Διαχείρισης Υδατικών Διαμερισμάτων Ηπείρου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, ώστε να καλυφθούν κατά το δυνατόν οι ανάγκες σε υποδομές - λιμνοδεξαμενές, φράγματα, αρδευτικά και υδρευτικά δίκτυα, με σκοπό την ύδρευση και την άρδευση. Η κατασκευή των υποδομών

αποτελεί κατεύθυνση του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, η οποία όμως δεν υλοποιήθηκε πλην ελαχίστων εξαιρέσεων στις Π.Ε. Κέρκυρας και Κεφαλονιάς. Είναι επίκαιρη, αλλά χρήζει μεγαλύτερης εξειδίκευσης ανά Π.Ε. και ανά είδος απαιτούμενης υποδομής, σύμφωνα με τις προβλέψεις των Σχεδίων Διαχείρισης και με προτεραιότητες σύμφωνα με τις ανάγκες και δυνατότητες του κάθε νησιού.

Έργα Αποχέτευσης

Τα έργα που κατασκευάστηκαν μετά την έγκριση του ισχύοντος ΠΠ δεν έχουν καλύψει όλες τις ανάγκες, ενώ σοβαρό πρόβλημα αποτελεί η μη δυνατότητα μεταφοράς και επεξεργασίας των λυμάτων των οικισμών που δεν διαθέτουν ΕΕΛ.

Το ισχύον Π.Π έχει ως κατεύθυνση την κάλυψη των τουριστικών περιοχών και των μεγάλων οικισμών με αποχετευτικά έργα. Επιπλέον επισημαίνεται η έλλειψη εγκαταστάσεων επεξεργασίας των μη αστικών αποβλήτων (βιομηχανικά, κτηνοτροφικά, απόβλητα ελαιουργείων, τυροκομείων κτλ.), τα οποία απορρίπτονται ανεπεξέργαστα στους επιφανειακούς αποδέκτες, προκαλώντας τη ρύπανσή τους.

Υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων

Οι κατευθύνσεις του ΠΠ για τις υποδομές απορριμμάτων δεν υλοποιήθηκαν. Ο αναθεωρημένος ΠΕΣΔΑ της ΠΙΝ προβλέπει τις απαιτούμενες υποδομές διαχείρισης των απορριμμάτων ανά νησί και το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ πρέπει να καλύψει τα κενά στις υποδομές που δεν αναφέρονται στον ΠΕΣΔΑ, σε συνδυασμό με την εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών διαχείρισης απορριμμάτων, όπως:

- η προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης
- η αποκατάσταση όλων των υφιστάμενων ΧΑΔΑ.
- η διερεύνηση των δυνατοτήτων εκμετάλλευσης βιομάζας από τους ΧΥΤΑ
- η διαχείριση των μη αστικών απορριμμάτων όπως είναι τα βιομηχανικά, τα κτηνοτροφικά, τα απόβλητα των οικοδομικών εργασιών, τα παλιά αυτοκίνητα, τα νοσοκομειακά απόβλητα, κτλ.
- η κομποστοποίηση οργανικών αποβλήτων)

8. Λοιπές Υποδομές

Ενέργεια

Η ολοκλήρωση του έργου της διασύνδεσης της ΠΙΝ με την ηπειρωτική χώρα – που προβλέπεται από το ΓΠΧΣΑΑ για όλα τα κατοικημένα νησιά, αποτέλεσε σημαντική βελτίωση, διότι εξασφάλισε μεγαλύτερη επάρκεια και αξιοπιστία σε περιπτώσεις βλαβών

Οι κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠ για τις ΑΠΕ χρήζουν εμπλουτισμού και εναρμόνισης με τις κατευθύνσεις του οικείου ΕΠΧΣΑΑ, με εξειδίκευση για την ΠΙΝ και ανά Π.Ε. ανάλογα με

τις τοπικές συνθήκες, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες που έχει το κάθε νησί και με προσδιορισμό περιοχών αποκλεισμού των ΑΠΕ. Ο βαθμός κορεσμού των ΑΠΕ στο νησιωτικό χώρο δεν έχει εξεταστεί από την εθνική νομοθεσία, με αποτέλεσμα σε ορισμένες περιπτώσεις να προκαλείται υποβάθμιση του τοπίου, από τα μεν αιολικά πάρκα που καταλαμβάνουν βουνοκορφές, και από τα δε φωτοβολταϊκά συστήματα που καταλαμβάνουν γεωργική γη. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται προσαρμογή στην κλίμακα του χώρου, προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου, και επανεξέταση των κριτηρίων χωροθέτησης των ΑΠΕ στο νησιωτικό χώρο.

Το ενδεχόμενο της προσθήκης του φυσικού αερίου στο ενεργειακό μίγμα της ΠΙΝ που προτείνεται από το ισχύον ΠΠ παραμένει επίκαιρο και εξετάζεται σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Η κατεύθυνση για υπογειοποίηση των δικτύων στα ιστορικά κέντρα των πόλεων και τους παραδοσιακούς οικισμούς δεν έχει υλοποιηθεί και παραμένει επίκαιρη.

Τηλεπικοινωνίες

Οι προβλέψεις του ισχύοντος ΠΠ εφαρμόστηκαν κυρίως λόγω της ανάπτυξης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στον τομέα. Οι κατευθύνσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ, θα πρέπει να συνεκτιμήσουν όλες τις δυνατότητες που παρέχουν οι σημερινές τηλεπικοινωνιακές τεχνολογίες και υποδομές, με έμφαση στις υπηρεσίες που μπορούν να παρέχονται από απόσταση (τηλε-υπηρεσίες) με προτεραιότητα στα Μικρά Νησιά και στους απομονωμένους οικισμούς της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών.

9. Στρατηγικές επιλογές προτεραιότητας

Σύμφωνα με την σύνοψη Πορισμάτων της Έκθεσης Αξιολόγησης οι στρατηγικές επιλογές προτεραιότητας είναι :

1) Η σύζευξη του αναπτυξιακού προτύπου και του προτύπου χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας - Ταύτιση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ με το προς σύνταξη Επιχειρησιακό Σχέδιο 2014 – 2020

Η σύνταξη του αναπτυξιακού και του χωρικού προτύπου πρέπει να λάβει υπ' όψη της την οικονομική συγκυρία, την στρατηγική «Ευρώπη 2020» και τις κατευθύνσεις της 1ης και 2ης εγκυκλίου του ΥΠΑΑΝ, με εξειδίκευση στο χαρακτήρα και τις ιδιαιτερότητες της νησιωτικής περιφέρειας.

Το αναπτυξιακό πρότυπο

Στο ισχύον Π.Π. διατυπώνονται κατευθύνσεις για το αναπτυξιακό πρότυπο, οι οποίες εξειδικεύονται ανά παραγωγικό τομέα.

Το αναπτυξιακό πρότυπο θα πρέπει:

- να συντεθεί από την σύζευξη των αναπτυξιακών προοπτικών με την οργάνωση του χώρου και της κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης με την περιβαλλοντική προστασία στο πλαίσιο της διατηρήσιμης ανάπτυξης
- να υιοθετήσει τη νησιωτική πολιτική ως οριζόντια πολιτική
- να βασιστεί σε πολιτικές κοινωνικής συνοχής, χωρίς αποκλεισμούς

Κατ' αντιστοιχία το πρότυπο χωρικής ανάπτυξης θα πρέπει:

- να συντεθεί από τα βασικά χαρακτηριστικά, τις προτεραιότητες και τις στρατηγικές επιλογές χωρικής ανάπτυξης για την ολοκληρωμένη και αειφόρο ανάπτυξη
- να προσδιορίσει τους άξονες και τους πόλους ανάπτυξης
- να προσδιορίσει σε όλες τις πολιτικές τη χωρική διάσταση

Οι στρατηγικοί στόχοι που είχαν τεθεί στο ΠΠ και αφορούσαν στο αναπτυξιακό και χωρικό πρότυπο είναι ακόμα και σήμερα επίκαιροι, καθώς :

- Η απομόνωση και η περιφερειακότητα διατηρούνται, διότι, αν και έχουν υλοποιηθεί αρκετά έργα που βελτίωσαν την ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή συνοχή, αποτελούν μόνιμα χαρακτηριστικά της «νησιωτικότητας».
- Ειδικά στα μικρά νησιά το καθεστώς της απομόνωσης και της περιφερειακότητας εμφανίζεται με τη μορφή της διπλής νησιωτικότητας.
- Ο ρόλος της ΠΙΝ στον ευρωπαϊκό, μεσογειακό και εθνικό χώρο διεκδικείται ακόμα. Υλοποιούνται προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, έχει επιτευχθεί εν μέρει η περιφερειακή συνοχή και δύνανται να αναπτυχθούν περαιτέρω οι διαπεριφερειακές σχέσεις.
- Η προστασία και η εξορθολογισμένη διαχείριση του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, αποτελεί βασικό ζητούμενο που θα διατηρηθεί στο αναθεωρούμενο ΠΠ.
- Θα εισαχθεί η εξειδίκευση του αγροδιατροφικού προτύπου, προσαρμοσμένου στις συνθήκες της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, με αλληλοτροφοδότηση και ισόρροπη ανάπτυξη μεταξύ όλων των παραγωγικών τομέων με ολοκληρωμένο τρόπο, στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης και της προστασίας των φυσικών πόρων.

Το πρότυπο του τουρισμού θα αφορά στην αναβάθμιση του συμβατικού -μαζικού- τουρισμού, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού και με προβολή του ιδιαίτερου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και τοπίου. Οι μορφές αυτές είχαν προταθεί στο ισχύον ΠΠ, αλλά δεν αναπτύχθηκαν κατά το δοκούν, παρά την επενδυτική υποστήριξη των διαφόρων προγραμμάτων, τύπου Leader, ΟΠΑΑΧ, ΠΕΠ, κλπ.

Σ' αυτό το σύγχρονο αναπτυξιακό και χωρικό πρότυπο πρέπει ως οριζόντιες πολιτικές να προστεθούν και να ενσωματωθούν:

το τρίπτυχο της Στρατηγικής Ανάπτυξης «Ευρώπη 2020: έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη»

οι σημαντικότεροι από τους 11 στόχους, όπως η ενίσχυση της έρευνας και της τεχνολογίας, η ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του γεωργικού τομέα, η προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και τέλος

οι σύγχρονες εθνικές πολιτικές - τα «πράσινα νησιά» και η «γαλάζια ανάπτυξη», η πολιτική για τα Μικρά Νησιά, η Αγροτική Πολιτική, η Θαλάσσια Χωροταξία, ο Παράκτιος Χώρος, η Θαλάσσια Στρατηγική, η Θαλάσσια Οικονομία, η Κλιματική Αλλαγή, οι Μεταφορές, η Ενεργειακή πολιτική και οι Ιδιωτικές Επενδύσεις, που διεισδύουν στο δημόσιο τομέα και πλέον επενδύουν αποκλειστικά σε έργα δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως το Ταμείο JESSICA, κλπ. Επιπλέον, η πολιτική για τα μικρά νησιά της Περιφέρειας πρέπει να διαμορφωθεί με ισχυρά κίνητρα, για τις εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές αγαθών και ανθρώπων, τη χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και Επικοινωνιών, την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού και την ενδογενή ανάπτυξη.

2) Η προώθηση της ιδιαιτερότητας του νησιωτικού χώρου στον χωρικό σχεδιασμό

Ο νησιωτικός χώρος, με εγγενή αναπτυξιακά και χωρικά χαρακτηριστικά την περιφερειακότητα και την απομόνωση εισήχθη σχετικά πρόσφατα ως παράμετρος χωρικού σχεδιασμού, ως μια οριζόντια πολιτική για τα νησιά και ιδιαίτερα τα Μικρά Νησιά (ως μικρά νησιά στην ΠΙΝ νοούνται οι Οθωνοί, το Μαθράκι, η Ερρείκουσα, οι Παξοί, οι Αντιπαξοί, το Μεγανήσι, ο Κάλαμος, ο Καστός και η Ιθάκη) με κίνητρα για τις εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές αγαθών και ανθρώπων, τη χρήση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών για την επικοινωνία και τις μεταφορές, την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, τη σύνδεση πρωτογενούς – δευτερογενούς τομέα με την τουριστική αγορά, που από κοινού θα ενισχύσουν την ενδογενή ανάπτυξη. Ωστόσο με εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών, δράσεων και έργων είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί η απομόνωση και η περιφερειακότητα.

3) Το περιβάλλον βασική συνιστώσα στις ειδικές κατηγορίες χώρου

Ο εξωαστικός χώρος πρέπει να θεωρηθεί από το προς αναθέωση ΠΠ, ως χώρος για την προβολή των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των

περιοχών NATURA, των παραδοσιακών οικισμών και των λοιπών στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, μέσω της υλοποίησης οικο-πολιτιστικών παρεμβάσεων και ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που δύνανται να εξειδικευθούν από τα επιμέρους ΓΠΣ των Δήμων.

Ο παράκτιος και ο θαλάσσιος χώρος

Ο παράκτιος χώρος είναι δέκτης πολλών οικιστικών και τουριστικών πιέσεων, της συνεχούς αστικής διάχυσης, της ρύπανσης από θαλάσσιες και χερσαίες πηγές, παρουσιάζοντας ήδη τις επιπτώσεις (διάβρωση ακτών, ρύπανση από φυτοφάρμακα και λιπάσματα, διάθεση ανεπεξέργαστων λυμάτων σε επιφανειακούς αποδέκτες).

Θεωρείται ότι αποτελεί τον πιο ευάλωτο χώρο, που σε συνδυασμό με τον θαλάσσιο χώρο, αποτελούν πρωτεύοντες στόχους των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Ως εκ τούτου πρέπει να προταθούν πολλαπλές ενέργειες προστασίας και διαχείρισης στο προς αναθεώρηση ΠΠ, σε εναρμόνιση με τις επιταγές της θαλάσσιας στρατηγικής του Ν. 3983/2011.

Ο αγροτικός χώρος αποτελεί πεδίο ανάπτυξης σύγχρονων πολιτικών, που απορρέουν από την ΚΑΠ και την εθνική αναπτυξιακή πολιτική και ως τέτοιος πρέπει να εξειδικευτεί από το προς αναθεώρηση ΠΠ στην ΠΙΝ. Η προστασία του αγροτικού χώρου ανάγεται σε επίπεδο εθνικής νομοθεσίας με τον Ν. 3399/2005 και μάλιστα εξειδικεύεται στο νησιωτικό χώρο, όπου η γεωργική γη ορίζεται στο σύνολό της ως υψηλής παραγωγικότητας, χωρίς ιδιαίτερη αξιολόγηση (Υ.Α. 168040 ΦΕΚ 1528/Β/2010). Προκρίνεται εφαρμογή γεωπεριβαλλοντικών μέτρων, υιοθέτηση φιλικών προς το περιβάλλον καλλιεργειών. Η οικονομική δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα προωθείται, με την πρόκρισή της από τις εθνικές στρατηγικές, όπως προβλέπονται στην 1η και τη 2η Εγκύκλιο του ΥΠΑΝ και ειδικά με την ενίσχυση και υποστήριξη των ΜΜΕ, καθώς και με τις στρατηγικές της νέας ΚΑΠ. Το αγροδιατροφικό πρότυπο και η ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού αποτελούν τις παραμέτρους ανάπτυξης της ενδοχώρας.

Ο ορεινός – ημιορεινός χώρος – ενδοχώρα

Οι τάσεις εγκατάλειψης του ορεινού και ημιορεινού χώρου, οι προβληματικές περιοχές, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με έργα περιβαλλοντικής αναβάθμισης και προστασίας (δασικά οικοσυστήματα, διαβρώσεις εδαφών, αποψιλώσεις, ερημοποίηση, ζώνες πυροπροστασίας κλπ) και έργα κατασκευής διαφόρων υποδομών (οδικά έργα, αναπλάσεις οικισμών σε συνδυασμό με τις οικο-πολιτιστικές τουριστικές διαδρομές που θα επιλεγούν, κλπ.

Ο περιαστικός χώρος

Οι κατευθύνσεις που θα προταθούν για τον περιαστικό χώρο από το αναθεωρούμενο Π.Π. θα πρέπει να αντιμετωπίσουν αυτόν τον «ενδιάμεσο χώρο», ως χώρο προς εξυγίανση, όπως εξάλλου είχε προταθεί από το ισχύον ΠΠ και αποτελεί μια επίκαιρη κατεύθυνση.

4) Η πολιτική γης στο χωρικό πρότυπο

Κρίνεται σκόπιμο να προταθεί η σύνταξη μελετών ΓΠΣ – ΣΧΟΟΑΠ σε όλους τους Δήμους, ώστε να επιτευχθεί με ολοκληρωμένο τρόπο η ισόρροπη χωρική οργάνωση στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, ώστε να είναι δυνατή η τροποποίηση των ρυθμίσεων στις ισχύουσες περιαστικού χαρακτήρα ΖΟΕ, που η μέχρι σήμερα εφαρμογή τους έχει δημιουργήσει σημαντικά προβλήματα, λόγω του μεγάλου χρόνου παρέλευσης από τη θεσμοθέτησή τους και η αντιμετώπιση της αρχόμενης ανάπτυξης της παραθεριστικής κατοικίας.

5) Εξισορρόπηση των συγκρουσιακών σχέσεων μεταξύ χρήσεων γης και θάλασσας. Θαλάσσια χωροταξία σε συνύπαρξη με την χερσαία

Το προς αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ πρέπει να συμπεριλάβει ενέργειες και τρόπους άμβλυνσης των οξυμένων χωρικών σχέσεων μεταξύ των χερσαίων παραγωγικών δραστηριοτήτων και μεταξύ των χερσαίων και των θαλάσσιων.

6) Ενίσχυση των υποδομών πληροφορικής και επικοινωνιών υψηλής τεχνολογίας

Οι σχετικές κατευθύνσεις του ΠΠ εφαρμόστηκαν. Ωστόσο, η διάδοση και ενίσχυση της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών με εξειδίκευση στις τηλε-υπηρεσίες, η κάλυψη του συνολικού δικτύου με οπτικές ίνες οι e-υπηρεσίες, και όλες οι παρόμοιες εφαρμογές αποτελούν βασική προτεραιότητα για το προς αναθεώρηση ΠΠ, ώστε να αντιμετωπιστεί η ασυνέχεια της περιφέρειας από τη θάλασσα και η περιφερειακή συνοχή.

7) Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, του τοπίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Η προστασία και η διαχείριση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος πρέπει να έχει μια προεξάρχουσα θέση μεταξύ των κατευθύνσεων του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ και από κοινού με την προστασία του τοπίου συγκροτούν μια οριζόντια πολιτική που διαπερνά όλες τις επιμέρους θεματικές και τομιακές πολιτικές. Η προστασία και η ανάδειξή τους θα εξυπηρετήσει τους μακροπρόθεσμους αναπτυξιακούς στόχους, ιδίως με την ενίσχυση της ταυτότητας των Ιονίων Νήσων και την προώθηση του ποιοτικού και των ειδικών μορφών τουρισμού.

8) Ενίσχυση της πολιτικής εξωστρέφειας

Το προς Αναθεώρηση ΠΠ πρέπει να προωθήσει την ανάπτυξη της εξωστρέφειας σε συνδυασμό με την πολιτική της έξυπνης ανάπτυξης σε μια σειρά επιχειρηματικών πρωτοβουλιών που δύνανται να αναπτυχθούν σε περιφερειακό, αλλά και διαπεριφερειακό επίπεδο.

10. Συμπεράσματα – Τεκμηρίωση της αναγκαιότητας αναθεώρησης εξειδίκευσης του ΠΠΧΣΑΑ

Σύμφωνα με την σύνοψη Πορισμάτων της Έκθεσης Αξιολόγησης τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα αναθεώρησης εξειδίκευσης του ΠΠΧΣΑΑ. Συγκεκριμένα, η αναθεώρηση – εξειδίκευση αφορά στα ακόλουθα :

- 1) Εναρμόνιση του αναπτυξιακού και χωρικού προτύπου με την Στρατηγική «Ευρώπη 2020» και τις εθνικές πολιτικές
- 2) Αντιστοίχιση ΠΠΧΣΑΑ με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της τρέχουσας και της επόμενης Προγραμματικής Περιόδου
- 3) Εναρμόνιση ΠΠΧΣΑΑ με το Γενικό και τα Ειδικά Πλαίσια
- 4) Εναρμόνιση του ΠΠΧΣΑΑ με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο
- 5) Εναρμόνιση του ΠΠΧΣΑΑ με τα νέα κοινωνικο-οικονομικά δεδομένα
- 6) Εναρμόνιση της οικιστικής δομής στη θεσμοθετημένη από το ΓΠΧΣΑΑ ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου
- 7) Εναρμόνιση στις πολιτικές των μεταφορών
- 8) Αναθεώρηση των κατευθύνσεων του ΠΠΧΣΑΑ ως προς τις τεχνικές και περιβαλλοντικές υποδομές σύμφωνα με νέες «εναλλακτικές» τεχνολογίες.

B.1.2.α-2 Τεκμηρίωση των προτάσεων

1. Θέση και ρόλος της περιφέρειας στο διεθνή, ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο

Σε σχέση με το θέμα του τίτλου, οι κατευθύνσεις που διατηρούνται και επαναπροτείνονται στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ είναι οι ακόλουθες :

- Η ΠΙΝ να παραμείνει ισχυρός πόλος τουριστικής ανάπτυξης, ως είχε προβλέψει το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, με την προϋπόθεση όμως της αναβάθμισης του μαζικού τουρισμού και της ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού, σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας («πράσινη» ανάπτυξη, βιοκλιματικός και ενεργειακός σχεδιασμός, ιδιαίτερη έμφαση στην ένταξη στο τοπίο)
- να αποκτήσει ισχυρή θέση στο πλαίσιο της υπό διαμόρφωση ευρωπαϊκής μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου, να ενεργοποιηθεί στη μεσογειακή λεκάνη με ανάπτυξη συνεργασιών με περιφέρειες νησιωτικού χαρακτήρα και ανάλογης πολιτιστικής σημαντικότητας, διασυνδεδεμένη με τα διευρωπαϊκά και εθνικά χερσαία και θαλάσσια δίκτυα.
- να υιοθετήσει και να συνεργαστεί με τις χώρες της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου, με βάση τους 4 πυλώνες της στρατηγικής της μακροπεριφέρειας - την γαλάζια ανάπτυξη, την σύνδεση της μακρο-περιφέρειας, την ποιότητα του περιβάλλοντος και τον βιώσιμο τουρισμό.
- να αναπτύξει νέες σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών με νέο στόχο την υποστήριξη του διεθνούς ρόλου της ΠΙΝ, ως «ψηφιακή πύλη» της Χώρας.
- να εντείνει με πολλαπλές δράσεις και έργα την συνοχή της,
- να αναπτύσσει, σύμφωνα με την κατεύθυνση του ισχύοντος, ισότιμες πλέον διαπεριφερειακές σχέσεις,
- να δημιουργήσει, στο πλαίσιο των διαπεριφερειακών σχέσεων, ως αναφέρει το ισχύον, σχέσεις συνεργασίας και συμπληρωματικότητας στον τομέα του τουρισμού με τις όμορες ηπειρωτικές περιφέρειες.

Οι νέες κατευθύνσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για την ανάδειξη του ρόλου της ΠΙΝ είναι οι ακόλουθες :

στον ευρωπαϊκό χώρο

- Δραστικός περιορισμός της μεμονωμένης προβολής της κάθε Π.Ε. και του κάθε νησιού, και η αντικατάστασή της με την συνολική προβολή του νησιωτικού συμπλέγματος
- Τουριστική ανάπτυξη της ΠΙΝ ως τμήμα του Ν.Α. χώρου της Μεσογειακής λεκάνης, και συγκεκριμένα :

- ο ως τμήμα του άξονα της Βαλκανικής / Mezzogiorno, της θαλάσσιας λεκάνης Αδριατικής – Ιονίου - της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου, με εξειδίκευση στις ειδικές μορφές τουρισμού, όπως
  - ο θαλάσσιος τουρισμός - σκάφη αναψυχής και κρουαζιερόπλοια
  - ο πολιτιστικός τουρισμός της Μεσογείου – Αδριατικής και ιδιαίτερα, όπως αναφέρεται στο ισχύον ΠΠ, «*με την τόνωση των παραδοσιακών σχέσεων των Ιονίων με τη Β. Ιταλία και την καλλιέργεια νέων σχέσεων με τη Ν. Ιταλία (Απούλια, Λέτσε) για τουριστικούς σκοπούς*».
- Ειδικότερη ανάπτυξη συνεργασιών με ανάλογης πολιτιστικής σημασίας νησιωτικές Περιφέρειες της Μεσογείου, σύμφωνα με τα υλοποιούμενα ή και τα μελλοντικά κοινοτικά προγράμματα διαπεριφερειακών και διακρατικών συνεργασιών και συγκεκριμένα με:
  - ο Τα νησιά της Κροατίας στο πλαίσιο του προγράμματος Αδριατική (IPA) και στο πλαίσιο της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου.
  - ο Τα νησιά της Ιταλίας Σικελία και Σαρδηνία, στο πλαίσιο των προγραμμάτων Αδριατική (IPA) και Ελλάδα – Ιταλία και στο πλαίσιο της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου.
  - ο Τις Βελεαρίδες νήσους της Ισπανίας, την Κορσική, τη Μάλτα και την Κύπρο στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου», «Μεσογειακός Χώρος και

στον εθνικό χώρο

- Ο ρόλος της ως ισχυρός πόλος τουριστικής ανάπτυξης να συμπληρωθεί με την ανάπτυξη του αγροδιατροφικού προτύπου σε συνδυασμό με τη γαλάζια ανάπτυξη (θαλάσσια οικονομία, προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος).
- Η ενσωμάτωση των σύγχρονων πολιτικών ως οριζόντιες πολιτικές που αφορούν την ευρύτερη θαλάσσια γεωγραφία.
- Η προώθηση της εξόρυξης των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων ως δραστηριότητα επιπέδου εθνικής οικονομίας, με την προϋπόθεση του αυστηρού ελέγχου των προτύπων προστασίας του περιβάλλοντος.

Σε σχέση με το θέμα του τίτλου, οι κατευθύνσεις που απορρέουν από την εναρμόνιση του αναθεωρούμενου με το ΓΠΧΣΑΑ στον εθνικό χώρο είναι οι ακόλουθες σχετικές με :

- το οικιστικό δίκτυο, τις μεταφορές, την ενέργεια, τις τηλεπικοινωνίες, τους παραγωγικούς τομείς, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, την κλιματική αλλαγή.

- Την αναβάθμιση του διαμήκη άξονα από περιφερειακής εμβέλειας σε διεθνή, καθώς εξ αντικειμένου διασυνδέεται με τις διεθνείς θαλάσσιες λεωφόρους της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου και της Μεσογείου προς νότο¹.

Οι κατευθύνσεις που απορρέουν από την εναρμόνιση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ με το ΕΠΧΣΑΑΤ στον εθνικό χώρο είναι οι ακόλουθες σχετικές με :

- Τη διάκριση της ΠΙΝ σε Χωρικές Ενότητες τουρισμού, εξειδικεύοντας τις κατευθύνσεις για τον νησιωτικό χώρο (ανάπτυξη του ήπιου και των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού) - κατευθύνσεις τις οποίες το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προσαρμόζει στην ιδιαιτερότητα της ΠΙΝ με επαναπροσδιορισμό ορισμένων παράκτιων ζωνών που εμφανίζονται στο ΕΠΧΣΑΑ ως τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές Α1 με χαρακτήρα ήπιου – ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΒ όσον αφορά τον ρόλο της ΠΙΝ στο εθνικό επίπεδο, ο οποίος ωστόσο δεν προσδιορίζεται επακριβώς λόγω της πολύ περιορισμένης μεταποιητικής βάσης και της έλλειψης συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Στο πλαίσιο της κατεύθυνσης του ΕΠΧΣΑΑΒ για τη διατήρηση της βιομηχανικής συνιστώσας στην οικονομική βάση της ΠΙΝ προτείνεται:

- πρόβλεψη οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων στον περιαστικό χώρο των πόλεων της ΠΙΝ με τη μορφή Επιχειρηματικών πάρκων μέσης και χαμηλής όχλησης, στα μικρά αστικά κέντρα και όπου αλλού κριθεί απαραίτητο από τον υποκείμενο σχεδιασμό με τη μορφή πολυεδομημένων περιοχών χαμηλής όχλησης με επιτρεπόμενους κλάδους αυτούς που σχετίζονται με την τοπική αγροτική παραγωγή, την κατασκευαστική δραστηριότητα και την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ.
- διατήρηση των υφιστάμενων μονάδων Seveso στην Κέρκυρα και μετεγκατάστασή τους σε νέα θέση που θα προσδιοριστεί από τον υποκείμενο σχεδιασμό με παράλληλη απαγόρευση της εγκατάστασης νέων μονάδων σε όλη την έκταση της ΠΙΝ.
- διατήρηση των εξορυκτικών πόλων βιομηχανικών ορυκτών και οριοθέτησή τους από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΥ όσον αφορά τον ρόλο της ΠΙΝ στο εθνικό επίπεδο:

- διατήρηση των υφιστάμενων υδατοκαλλιεργειών στην ΠΙΝ

---

¹ «συνδέεται λειτουργικά προς βορρά με τα δυτικά Βαλκάνια, δυτικά και νότια με διεθνείς θαλάσσιους άξονες και με την Κρήτη»

- διάκριση της ΠΙΝ σε Χωρικές Ενότητες υδατοκαλλιεργειών, εξειδικεύοντας τις κατευθύνσεις για οργάνωση των υφιστάμενων μονάδων σε ΠΟΑΥ στις ζώνες Α έως Ε του ΕΠΧΣΑΑΥ, έμφαση στις εκτατικές υδατοκαλλιέργειες βιολογικής εκμετάλλευσης στις λιμνοθάλασσες της ΠΙΝ, έμφαση στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της ΠΙΝ με απαγόρευση εγκατάστασης νέων μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών και χωρική οργάνωση μόνον των υφιστάμενων και κατεύθυνση για την εγκατάσταση νέων μονάδων οστρακοκαλλιεργειών ως λιγότερο ρυπογόνες.

τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ όσον αφορά τον ρόλο της ΠΙΝ στο εθνικό επίπεδο:

- διατήρηση των υφιστάμενων μονάδων ΑΠΕ στην ΠΙΝ
- διάκριση της ΠΙΝ σε χερσαίες και θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ, εξειδικεύοντας τις κατευθύνσεις για το νησιωτικό χώρο με
  - τον περιορισμό της ανάπτυξης των ΑΠΕ μόνον στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών με στόχο την προστασία της γεωργικής γης, ενός πλουτοπαραγωγικού πόρου που σπανίζει στην ΠΙΝ,
  - την ανάπτυξη υπεράκτιων αιολικών πάρκων αντί των παράκτιων αιολικών πάρκων για την προστασία της τουριστικής δραστηριότητας.
  - τη χωροθέτηση ΑΠΕ στα ακατοίκητα νησιά και στις βραχονησίδες με την προϋπόθεση, η οποία τίθεται από το παρόν, ότι κατά τη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν περαιτέρω λόγοι προστασίας των οικοσυστημάτων και του τοπίου των ακατοίκητων νησιών και βραχονησίδων.
- Ανάπτυξη παραγωγής ενέργειας από βιομάζα και βιοαέριο στις εγκαταστάσεις ΕΕΛ και ΧΥΤΥ καθώς και στις Χωρικές Ενότητες μεταποίησης.

τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ των Καταστημάτων Κράτησης όσον αφορά τον ρόλο της ΠΙΝ στο εθνικό επίπεδο:

- με πρόβλεψη ενός νέου Γενικού Καταστήματος Κράτησης στην Κέρκυρα στη θέση που έχει προγραμματιστεί.

2. Πρότυπο χωρικής ανάπτυξης

Σε σχέση με το θέμα του τίτλου, οι κατευθύνσεις που διατηρούνται και επαναπροτείνονται στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ και οι οποίες όμως πρέπει να υποστούν αναθεώρηση, εξειδίκευση και εναρμόνιση στο νεότερο θεσμικό πλαίσιο και προσαρμογή στις υφιστάμενες και προβλεπόμενες συνθήκες, είναι οι ακόλουθες:

- Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού με παράλληλη αποθάρρυνση της "μονοκαλλιέργειάς" του,
- η ισόρροπη ανάπτυξη όλων των τομέων της οικονομίας, ώστε να δημιουργηθούν ασφαλιστικές δικλείδες έναντι της "μονοκαλλιέργειας" του τουρισμού
- η ανάπτυξη της εξωστρέφειας μέσω της σύνδεσης των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα με την τουριστική αγορά.
- η ανάπτυξη ποιοτικού τουρισμού και η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος μέσω της ενίσχυσης των εναλλακτικών και εξειδικευμένων μορφών τουρισμού
- Η σύνδεση της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με κέντρα έρευνας, κέντρα ανάπτυξης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και τα ΑΕΙ/ΤΕΙ στα μητροπολιτικά κέντρα Αθήνας και Θεσσαλονίκης, με ενεργοποίηση προς αυτήν την κατεύθυνση του Ιονίου Πανεπιστημίου και των ΤΕΙ.
- η περαιτέρω ανάπτυξη του Ιόνιου Πανεπιστημίου με την επέκταση της δραστηριότητας του τόσο σε όλη την περιφέρεια όσο και σε άλλους τομείς εκπαίδευσης και έρευνας
- η ανάπτυξη συγχρόνων υποδομών και υπηρεσιών Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών και η χρήση τους σε όλους τους τομείς και κλάδους καθώς και στη δημόσια διοίκηση και τις κοινωνικές υποδομές
- η προσέλκυση διοικητικών στελεχών.
- η ενίσχυση των μεταφορών που εξασφαλίζουν την ενδοπεριφερειακή συνοχή
- η πύκνωση των θαλάσσιων και εναέριων συγκοινωνιακών συνδέσεων.
- Η περαιτέρω βελτίωση του καθεστώτος της άρσης της απομόνωσης και της περιφερειακότητας, της ενδοπεριφερειακής συνοχής και της αναπτυξιακής θέσης της στον εθνικό χώρο.
- Η προώθηση της προστασίας και της αειφόρου διαχείρισης του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Αναβάθμιση του ρόλου των παραδοσιακών οικισμών και ειδικού προγράμματος για την ανάπλαση του ιστορικού κέντρου της Κέρκυρας και της Λευκάδας,
- η βελτίωση της ποιότητας ζωής
- η διαχείριση του υδάτινου δυναμικού.
- Η εξειδίκευση της πολιτικής για τα Μικρά Νησιά σε όλες τις κατευθύνσεις του παρόντος και με ειδικά κίνητρα και επιδοτήσεις

Πρόκειται για αποσπασματικές κατευθύνσεις του ισχύοντος, οι οποίες όμως εντάσσονται στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ σε μια ολοκληρωμένη θεώρηση του προτεινόμενου χωρικού προτύπου.

Ως πρότυπο χωρικής ανάπτυξης νοείται το σύνολο των τομεακών και θεματικών χωροταξικών, αναπτυξιακών και περιβαλλοντικών στρατηγικών επιλογών - κατευθύνσεων, οι οποίες από κοινού και συντιθέμενες αποδίδουν την έννοια της χωρικής ανάπτυξης, προσαρμοσμένες στην συγκεκριμένη Περιφέρεια, που ειδικά για την ΠΙΝ συνοψίζεται στο δίπτυχο: **«Πράσινα νησιά – γαλάζια ανάπτυξη»** – «πράσινη» και «γαλάζια ανάπτυξη» - που συντιθέμενες προσαρμόζονται και εξειδικεύονται στη **«νησιωτική πολιτική»**, με το τρίπτυχο : **«Το ποιοτικό, το πράσινο, το νησί των ίσων ευκαιριών»**.

Το πρότυπο χωρικής ανάπτυξης είναι και πρέπει να είναι σε πλήρη αντιστοίχιση με το αναπτυξιακό πρότυπο – αντιστοίχιση που αποτελεί προϋπόθεση υλοποίησής τους, και να ανταποκρίνεται στην ιδιαιτερότητα του νησιωτικού χώρου, τόσο στο χερσαίο, όσο και το θαλάσσιο χώρο, στη δίδυμη ανάπτυξη – χερσαία και θαλάσσια, και κατ' αντιστοιχία «πράσινη» και «γαλάζια» σε συνδυασμό με την προστασία του θαλάσσιου και του χερσαίου περιβάλλοντος.

Προτεινόμενες στρατηγικές επιλογές – συμπληρωματικές του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ που προαναφέρθηκαν – και οι οποίες αφορούν τόσο το χερσαίο, όσο και το θαλάσσιο χώρο:

«Πράσινα Νησιά»:

Αφορούν την ανάπτυξη της «πράσινης οικονομίας» στο νησιωτικό χώρο – «πράσινα νησιά», την άμβλυνση των χωρικών ανισοτήτων, τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε όλους τους τομείς με έμφαση στον τουρισμό και το αγροδιατροφικό σύστημα, την αξιοποίηση της πολιτικής της «έξυπνης εξειδίκευσης» τη χρήση ΑΠΕ και ΕΞΕ, την προστασία, διαχείριση και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την προώθηση της περιφερειακής συνοχής.

Προτεινόμενες στρατηγικές επιλογές, επιπλέον των ανωτέρω, οι οποίες αφορούν μόνον το θαλάσσιο χώρο, :

Η **«γαλάζια» ανάπτυξη**, νοούμενη ως ανάπτυξη των νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων στη θάλασσα με ταυτόχρονη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος – θαλάσσια στρατηγική, με εργαλείο τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, αποτελεί την χωρική έκφραση του αναπτυξιακού προτύπου στο θαλάσσιο χώρο.

Η θάλασσα θεωρείται ως χώρος ανάπτυξης, καινοτομίας, με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη όλων των παραγωγικών δραστηριοτήτων και των μεταφορών, όπου η ΠΙΝ και όλες οι χώρες της Αδριατικής συμμετέχουν στην υπό διαμόρφωση μακροπεριφέρεια.

Προτεινόμενες στρατηγικές επιλογές, επιπλέον των ανωτέρω, που αφορούν μόνον το νησιωτικό χώρο είναι:

- τα «ποιοτικά» νησιά,
- η αντιμετώπιση της νησιωτικότητας,
- η βέλτιστη προσπελασιμότητα
- η ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική διακυβέρνηση,
- η παροχή εν τέλει ίσων ευκαιριών,
- η περιφερειακή συνοχή

3. Άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Άξονες ανάπτυξης

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, εναρμονιζόμενο με το ΓΠΧΣΑΑ, προτείνει την ένταξη της ΠΙΝ στο δυτικό αναπτυξιακό άξονα εθνικής εμβέλειας – την Ιόνια Οδό και την διατήρηση των χερσαίων και θαλάσσιων αξόνων, των οποίων προτείνεται και η ενίσχυση:

- ο διαμήκης άξονας ανάπτυξης βορά – νότου, είναι περιφερειακής εμβέλειας κατά το ισχύον, αλλά και διεθνούς εμβέλειας σύμφωνα με το αναθεωρούμενο, καθώς διασυνδέεται με τις θαλάσσιες λεωφόρους της Μακροπεριφέρειας Ιονίου Αδριατικής. Προτείνεται η ολοκλήρωση του διαμήκη άξονα με τα έργα οδοποιίας και τα έργα αναβάθμισης των λιμένων που εντάσσονται στον Ιόνιο Διάπλου, η πρόβλεψη υδατοδρομίων στους λιμένες που ανταποκρίνονται στον άξονα βορά – νότου, καθώς και η πύκνωση των δρομολογίων των θαλάσσιων και αεροπορικών συνδέσεων, ώστε να είναι υλοποιήσιμος ο άξονας αυτός ως παράμετρος της ενδοπεριφερειακής συνοχής.
- οι οριζόντιοι άξονες - οι διασυνδέσεις των νησιών με τα λιμάνια της ηπειρωτικής χώρας - άξονες εξάρτησης από τις απέναντι ηπειρωτικές περιφέρειες κατά το ισχύον και πλέον άξονες διαπεριφερειακής σημασίας, που συνδέουν την ΠΙΝ με τους εθνικούς αναπτυξιακούς άξονες (Εγνατία και Ιόνια οδός).

Πόλοι ανάπτυξης

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ διατηρεί από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ μόνον τις κατηγορίες των αστικών και τουριστικών πόλων, εξαιρώντας τα οικιστικά κέντρα μεσαίου μεγέθους - του τότε 3^{ου} και του προτεινόμενου 6^{ου} επιπέδου ιεράρχησης του οικιστικού δικτύου και επιπλέον προτείνει τους βιομηχανικούς, τους υφιστάμενους εξορμηκτικούς πόλους και τους μεμονωμένους πόλους έλξης τουριστικής κίνησης που προκαλούν τοπική ανάπτυξη στην άμεσα ευρύτερη περιοχή τους. Επιπλέον ιεραρχεί τους πόλους αυτούς σε εθνικής και περιφερειακής σημασίας. Όλοι οι προαναφερθέντες πόλοι ανάπτυξης, νοούμενοι ως χωρικοί υποδοχείς, προτείνεται να οριοθετούνται και ταυτόχρονα να επιβάλλεται από τον υποκείμενο σχεδιασμό η απαγόρευση και ο περιορισμός κατά περίπτωση της εκτός σχεδίου δόμησης, επιτυγχάνοντας την αποφυγή της καταστροφής των πλουτοπαραγωγικών πόρων, όπως η γεωργική γη, αποφεύγοντας την κακοποίηση του φυσικού και αστικού τοπίου σε συνδυασμό με έργα αναπλάσεων και εξυγίανσης – αναβάθμισης.

Αστικοί πόλοι στην ΠΙΝ προτείνονται οι πόλεις – έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων – Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι, και Ζάκυνθος, με εξαίρεση το Βαθύ Ιθάκης εκ των οποίων η Κέρκυρα μόνον είναι εθνικής σημασίας και οι υπόλοιπες πόλεις είναι περιφερειακής

σημασίας. Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ υιοθετεί την αναστολή της διάχυσης του αστικού χώρου, ως είχε προβλέψει το ισχύον Π.Π.ΧΣΑΑ και δίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στην συνεργασία στο πλαίσιο μιας πολυτοκικής οικιστικής δομής, καθώς και στη διαδικτύωση υπηρεσιών με χρήση υψηλής τεχνολογίας τηλεπικοινωνιών.

Τουριστικοί πόλοι

Ως τουριστικοί πόλοι θεωρούνται, κατά το ισχύον και το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, οι σημειακές και οι γραμμικές τουριστικές αναπτύξεις στην ΠΙΝ, οι οποίες διαχέουν την τουριστική ανάπτυξη, για την ανάσχεση της οποίας διατυπώνονται προτάσεις στο αναθεωρούμενο και προτείνεται να ληφθούν μέτρα από τον υποκείμενο σχεδιασμό – ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ.

Οι ως άνω τουριστικοί πόλοι ιεραρχούνται σε Εθνικής και Περιφερειακής εμβέλειας ως εξής:

- *Τουριστικοί πόλοι εθνικής εμβέλειας:* η πόλη της Κέρκυρας, η Παλαιοκαστρίτσα, το Αχίλλειο και οι δύο γραμμικές αναπτύξεις Μπενίτσες – Πέραμα και Κέρκυρα – Ύψος στην Κέρκυρα, ο Γάιος στους Παξούς, η πόλη της Λευκάδας, το Νυδρί και η γραμμική ανάπτυξη Νικιάνα – Βλυχό στη Λευκάδα, το Αργοστόλι και το Φισκάρδο στην Κεφαλονιά, το Βαθύ στην Ιθάκη και ο κόλπος του Λαγανά στη Ζάκυνθο.
- *Τουριστικοί πόλοι περιφερειακής εμβέλειας:* η Κασσιόπη και ο Κάβος στην Κέρκυρα, η Σκάλα και η γραμμική ανάπτυξη Πεσσάδα - Λουρδάτα στην Κεφαλονιά, η Βασιλική και ο Αγ. Νικήτας στη Λευκάδα, η περιοχή του Πλάνου – Τσιλιβή και η γραμμική ανάπτυξη Αργάσι – Βασιλικός στη Ζάκυνθο.

Ως βιομηχανικοί – βιοτεχνικοί πόλοι προτείνονται από την παρούσα μελέτη τα περιφερειακής εμβέλειας Επιχειρηματικά Πάρκα Βιομηχανίας – Βιοτεχνίας – Χονδρεμπορίου, στις έδρες των Π.Ε., πλην Ιθάκης, εξαιρουμένης της ΒΙΠΕ Αργοστολίου, η οποία θεωρείται μικρής έκτασης και οι εξορυκτικοί πόλοι που θεωρούνται εθνικής εμβέλειας στις υφιστάμενες μονάδες στην Κεφαλονιά (καθετοποιημένη παραγωγή - ανθρακικό ασβέστιο και δολομίτης) και στο Σκοπό Ζακύνθου (γύψος).

Πόλοι έλξης τουριστικής κίνησης. Πρόκειται για σημαντικές θέσεις οικο-πολιτιστικού ενδιαφέροντος (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, παραλίες, οικοσυστήματα, κλπ), οι οποίες, αν και οι ίδιες δεν είναι πόλοι ανάπτυξης, προκαλούν τοπική ανάπτυξη στην άμεσα ευρύτερη περιοχή τους.

Πόλοι έλξης τουριστικής κίνησης εθνικής σημασίας, προτείνονται οι ακόλουθοι:

- Στην Κέρκυρα Αχίλλειο, Ποντικονήσι
- Στην Λευκάδα οι παραλίες Κάθισμα και Πόρτο Κατσίκι,

- Στην Κεφαλονιά, η παραλία του Μύρτου, η Ι.Μ. του Αγ. Γερασίμου και ο Εθνικός Δρυμός Αίνου
- Στη Ζάκυνθο η παραλία με το ναυάγιο και το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Λαγανά

Πόλοι έλξης τουριστικής κίνησης περιφερειακής σημασίας προτείνονται οι εγκαταλελειμμένοι οικισμοί, οι οποίοι θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως και τα προτεινόμενα καταδυτικά πάρκα κλπ.

4. Ευρύτερες Χωρικές Ενότητες της Περιφέρειας

Οι ευρύτερες Χωρικές Ενότητες της Περιφέρειας αφορούν στις παραγωγικές δραστηριότητες των τριών παραγωγικών τομέων στο χερσαίο και το θαλάσσιο χώρο. Οι προτάσεις συντάσσονται με βάση τις στρατηγικές της διατηρήσιμης ανάπτυξης, της προστασίας του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος με έμφαση στις παράκτιες περιοχές, καθώς και της θαλάσσιας στρατηγικής, λαμβάνοντας υπ όψη και την κλιματική αλλαγή, η οποία αναμένεται να πλήξει ιδιαίτερα τον παράκτιο χώρο και επομένως τις παράκτιες οικονομικές δραστηριότητες μεταξύ των οποίων κυρίως τον τουρισμό.

4.1 Χωρικές Ενότητες α' γενούς τομέα

➤ *Χερσαίες Χωρικές Ενότητες α' γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Γεωργίας

Οι βασικές νέες κατευθύνσεις για τις Χωρικές Ενότητες Γεωργίας είναι η ανάπτυξη του αγροδιατροφικού προτύπου, η προστασία της γεωργικής γης ως πλουτοπαραγωγικού πόρου, η προώθηση βιολογικών προϊόντων ολοκληρωμένης διαχείρισης καθώς και των προϊόντων στο «καλάθι» της ΠΙΝ, η ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ, η πολυτομεακή προσέγγιση για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, η προστασία του αγροτικού τοπίου όλων των νησιών όπως αναφέρεται στη μελέτη για το τοπίο (ελαιώνες, αμπελώνες, λοιπές καλλιεργούμενες εκτάσεις, ξερολιθιές και αναβαθμίδες).

Κατευθύνσεις του ισχύοντος που επαναπροτείνονται από το αναθεωρούμενο :

- Η πολυτομεακή προσέγγιση για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου
- Η ενίσχυση της παραγωγής των τοπικών προϊόντων και των προϊόντων προέλευσης (ΠΟΠ – ΠΓΕ)
- Η προώθηση γεωργικών προϊόντων που επιδέχονται καθετοποίηση
- Η προώθηση του εμπορίου των αγροτικών προϊόντων

Χωρικές Ενότητες Κτηνοτροφίας

Απέναντι στις πενιχρές προτάσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ για την κτηνοτροφία, το αναθεωρούμενο προτείνει μέτρα και κίνητρα για την προστασία της και την περαιτέρω

ανάπτυξή της με τον καθορισμό Χ.Ε. κτηνοτροφίας - η οριοθέτηση των οποίων θα γίνει από τα ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ - στις περιοχές με συγκέντρωση υφισταμένων κτηνοτροφικών μονάδων και χωρίς τουριστική ανάπτυξη.

Κατά τη χωροθέτηση των νέων κτηνοτροφικών μονάδων, (είτε εντός των Χωρικών Ενοτήτων κτηνοτροφίας στα μεγάλα νησιά, είτε διάσπαρτα στα μικρά νησιά διότι σ' αυτά δεν προβλέπονται Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας), προτεραιότητα πρέπει να δίδεται στην προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου με υποδομές κατάλληλα προσαρμοσμένες στην κλίμακα του νησιωτικού χώρου.

➤ *Θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες α' γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Αλιείας

Το αναθεωρούμενο περιλαμβάνει στις κατευθύνσεις του αυτές του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, για την βελτίωση των υποδομών των υφισταμένων αλιευτικών καταφυγίων ή και δημιουργία νέων, τη πρόβλεψη υποδομών (ψυγεία, κλπ), και τη δημιουργία ερευνητικού κέντρου, και επιπλέον στο πλαίσιο της γαλάζιας ανάπτυξης, προτείνεται: η βιώσιμη αξιοποίηση των θαλάσσιων υδάτων, η εκπόνηση ειδικών μελετών οριοθέτησης των αλιευτικών πεδίων και η αποφυγή συγκρούσεων της δραστηριότητας της αλιείας με τις υπόλοιπες θαλάσσιες παραγωγικές δραστηριότητες και ειδικά με τη ναυσιπλοΐα και με τις ζώνες εξόρυξης, ώστε να μην διαταράσσονται και μολύνονται τα αλιευτικά πεδία.

Χωρικές Ενότητες υδατοκαλλιέργειών

Στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είχε προβλεφθεί ο καθορισμός ΠΟΑΥ στις Εχινάδες νήσους και η ανάπτυξη της εκτατικής ιχθυοκαλλιέργειας στις λιμνοθάλασσες. Το αναθεωρούμενο διατηρεί τις κατευθύνσεις αυτές και εστιάζεται στην εναρμόνιση με το ΕΠΧΣΑΑΥ προτείνοντας ως Χωρικές Ενότητες τις ζώνες υδατοκαλλιέργειών που αυτό προσδιορίζει και επιπλέον προτείνει να διερευνηθεί η δημιουργία νέων ΠΟΑΥ αποκλειστικά για τη χωρική οργάνωση των υφιστάμενων μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας και εγκατάσταση νέων μονάδων μόνον οστρακοκαλλιέργειών. Επιπλέον προτείνει την έρευνα και την καινοτομία σε διάφορους τομείς και τη στροφή προς τις βιολογικές εκμεταλλεύσεις.

Στις περιοχές των μελετών ΠΟΑΥ του πίνακα 2 του παραρτήματος του ΕΠΧΣΑΑΥ, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. ΙΙα θεωρούνται ως Περιοχές Άτυπης Συγκέντρωσης Μονάδων (ΠΑΣΜ), προτείνεται για λόγους προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος η ίδρυση ΠΟΑΥ, μόνον για τη χωρική οργάνωση των ήδη υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειών.

Πιο συγκεκριμένα για κάθε μία περιοχή των μελετών ΠΟΑΥ που αναφέρεται στον πίνακα 2 του παραρτήματος του ΕΠΧΣΑΑΥ επισημαίνονται τα ακόλουθα στοιχεία, σύμφωνα με

τα οποία δεν υποστηρίζεται η σκοπιμότητα της χωροθέτησης νέων μονάδων ιχθυοκαλλιέργειών:

- **ΠΟΑΥ Κεφαλονιάς – Ιθάκης:**
  - ο Οι νοτιοανατολικές ακτές Κεφαλονιάς και ο παράκτιος χώρος της χερσονήσου Παλικής και η περιοχή Λάσση είναι περιοχές ανεπτυγμένες τουριστικά και μια περαιτέρω ανάπτυξη ιχθυοκαλλιέργειών θεωρείται από την παρούσα μελέτη και από τις τοπικές κοινωνίες ότι έρχεται σε σύγκρουση με τη δραστηριότητα αυτή.
  - ο Το στενό Κεφαλονιάς – Ιθάκης αποτελεί ένα αξιόλογο θαλάσσιο οικοσύστημα και περιλαμβάνεται σε ζώνη προστασίας ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης με κωδικό GR2220005 του δικτύου Natura 2000.
  - ο Περιμετρικά του κόλπου βρίσκονται τα δύο σημαντικότερα αστικά κέντρα της Κεφαλονιάς (το Αργοστόλι και το Ληξούρι) που συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος της τουριστικής κίνησης του νησιού.
- **ΠΟΑΥ Λευκάδας:**
  - ο Ο θαλάσσιος χώρος των δύο μικρών νησιών Μεγανησίου και Καστού των οποίων ο τουρισμός και ιδιαίτερα ο τουρισμός σκαφών αναψυχής αποτελεί τη σημαντικότερη οικονομική δραστηριότητα.
- **ΠΟΑΥ Κέρκυρας:**
  - ο Ο κόλπος της Λευκίμης και η Βόρεια Κέρκυρα αποτελούν τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές

Αντιθέτως ειδικά στον κόλπο της Λευκίμης προτείνεται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ η χωροθέτηση ΠΟΑΥ αποκλειστικά οστρακοκαλλιέργειών (με τη σύμφωνη γνώμη της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας της Π.Ε. Κέρκυρας), οι οποίες έχουν ελάχιστες επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον συγκριτικά με τις ιχθυοκαλλιέργειες.

4.2 Χωρικές Ενότητες β' γενούς τομέα

➤ *Χερσαίες Χωρικές Ενότητες β' γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Μεταποίησης

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ διατηρεί την ίδια βασική πρόταση του ισχύοντος, το οποίο είχε προβλέψει, σύμφωνα με την τότε ισχύουσα νομοθεσία, ΒΙΠΕ στις 3 μεγάλες πόλεις πλην Αργοστολίου, όπου υπήρχε ήδη ΒΙΠΕ.

Με βάση το ΕΠΧΣΑΑΒ, οι προτάσεις συνίστανται σε Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.) βιοτεχνίας – βιομηχανίας - χονδρεμπορίου (Ν. 3982/2011) τύπου Β' (μέσης όχλησης) ή Γ (χαμηλής όχλησης) στον περιαστικό χώρο των ίδιων πόλεων και επιπλέον στο Αργοστόλι

με επιτρεπόμενους κλάδους αυτούς που εξασφαλίζουν την βιώσιμη νησιωτική τοπική οικονομία και ταυτόχρονα με επιβολή μετεγκατάστασης των οχλουσών μονάδων, καθώς και των υφιστάμενων μονάδων Seveso της Κέρκυρας σε άλλη θέση εκτός του αστικού και περιαστικού χώρου της πόλης που θα προσδιοριστεί από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Οι επιτρεπόμενοι κλάδοι των μεταποιητικών μονάδων εντός των Επιχειρηματικών Πάρκων και των λοιπών χωρικών υποδοχέων μεταποίησης προτείνονται να είναι οι κλάδοι που σχετίζονται με

- την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών,
- τα οικοδομικά υλικά
- τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου
- τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες
- την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- τις λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.²
- την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων

Όσον αφορά στη μετεγκατάσταση των οχλουσών μονάδων, τα προς εκπόνηση ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ πρέπει να προτείνουν τις μονάδες που χρήζουν μετεγκατάστασης στους προτεινόμενους χωρικούς υποδοχείς, σε συνδυασμό με τα μέτρα και τις μεταβατικές διατάξεις ως ορίζονται στο παρόν. Συγκεκριμένα ως μεταβατική διάταξη ορίζεται στο άρθρο 7 του Ν. 3325/2005 η υποχρέωση μετεγκατάστασης σε 12 έτη μετά την ισχύ της σχετικής διάταξης, δηλαδή εν προκειμένω σε 12 έτη μετά την ισχύ των προτεινόμενων ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που θα οριοθετήσουν επακριβώς τους χωρικούς υποδοχείς των μεταποιητικών δραστηριοτήτων.

Προτείνονται επίσης όροι και προϋποθέσεις όπως η απαγόρευση εγκατάστασης νέων μονάδων Seveso σε όλα τα νησιά με διατήρηση μόνον των υφιστάμενων μονάδων στην Κέρκυρα των οποίων προτείνεται η μετεγκατάστασή τους ως ανωτέρω (καθώς το ΕΠΧΣΑΑΒ μεταθέτει στον υποκείμενο χωροταξικό ή πολεοδομικό σχεδιασμό τον καθορισμό περιοχών υποδοχής αυτών των μονάδων και μέχρι τον καθορισμό τους θέτει συγκεκριμένα κριτήρια χωροθέτησης που αναφέρονται στο άρθρο 5 παρ. 7 και άρθρο 8 παρ. 1.ε, όπως ισχύουν), της διάσπαρτης χωροθέτησης και της παρόδιας δόμησης, εκτός των συσκευαστηρίων / τυποποιητηρίων των κατά τόπους παραγόμενων αγροτικών

---

² μ.α.κ.: μη αλλού καταχωρημένες, ως αναφέρονται στην ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003

προϊόντων και στα μικρά νησιά των μονάδων που προαναφέρθηκαν και επιπλέον των μονάδων μεταποίησης.

Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ

Στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είχαν διατυπωθεί στοιχειώδεις προτάσεις - ανάπτυξη των ήπιων μορφών ενέργειας (αιολική και ηλιακή) και ίδρυση ερευνητικού κέντρου ΑΠΕ.

Σε αυτές τις Χωρικές Ενότητες επιτρέπεται κάθε μορφής εγκατάσταση ΑΠΕ, ενώ ειδικές εγκαταστάσεις ΑΠΕ όπως παραγωγή ενέργειας από την καύση βιοαερίου επιτρέπεται να λειτουργούν στους χώρους παραγωγής βιοαερίου (ΧΥΤΥ, ΕΕΛ).

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονίζεται με το ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ και προτείνεται ο καθορισμός των ζωνών ΑΠΕ, η ακριβής οριοθέτηση των περιοχών αποκλεισμού των ΑΠΕ από τα προς εκπόνηση ΓΠΣ, με σεβασμό στο ιδιαίτερο φυσικό τοπίο και φυσικό – πολιτιστικό περιβάλλον, τη μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου και τη γεωργική γη. Η πρόταση για τις Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ στηρίζεται στην εγκεκριμένη σύνοψη του Α2 σταδίου, στην οποία αναφέρεται ότι *"παρατηρείται συμβατότητα της κατεύθυνσης του ισχύοντος ΠΠ για τις ΑΠΕ, με το Ε.Π. Σημειώνεται σημαντική διείσδυσή τους, στο ενεργειακό ισοζύγιο της ΠΙΝ. Το προς αναθεώρηση ΠΠ, θα προσαρμοστεί καθ' ολοκληρία με το Ε.Π. και θα εμπλουτιστεί με κατευθύνσεις που θα ακολουθούν την εθνική πολιτική, εκτός των θεμάτων για τα οποία οι τοπικές συνθήκες πιθανά να απαιτήσουν διαφοροποίηση και εξειδίκευση."* Και επιπλέον: *"Σε κάθε περίπτωση όμως απαιτείται προσαρμογή στην κλίμακα του χώρου, προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου, ώστε να αποφεύγονται συγκρουσιακές σχέσεις με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες και κυρίως με τον τουρισμό και τη γεωργία. Προς τούτο ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα κριτήρια χωροθέτησης των ΑΠΕ."*

Από το παρόν προτεραιότητα δίδεται στην ανάπτυξη των ΑΠΕ για ίδια χρήση, (κατοικίες, επιχειρήσεις, γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, κτλ.), διότι απαιτούνται μικρότερης κλίμακας εγκαταστάσεις οι οποίες δεν προκαλούν αλλοιώσεις στο τοπίο και στο φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας.

➤ Θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες β' γενούς τομέα

Χωρικές Ενότητες Εξόρυξης υδρογονανθράκων

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ έχει μια στοιχειώδη μόνον αναφορά στους υδρογονάνθρακες και το αναθεωρούμενο, θεωρώντας ότι πρόκειται για μία εθνικής σημασίας οικονομική δραστηριότητα στο πλαίσιο της γαλάζιας ανάπτυξης, προτείνει Χωρικές Ενότητες και

προτείνει την προστασία του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος, με την απαγόρευση της χωροθέτησης εγκαταστάσεων και υποδομών υποστηρικτικών της εξόρυξης υδρογονανθράκων σε όλη τη χερσαία και τη θαλάσσια περιοχή των νησιών της ΠΙΝ, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που μπορούν να ενσωματωθούν στις πλατφόρμες εξόρυξης και της οικιστικής χρήσης στη χερσαία ζώνη για τη διαμονή του προσωπικού το οποίο θα απασχολείται καθημερινά στις πλατφόρμες εξόρυξης.

Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ

Στις περιοχές αυτές επιτρέπεται κάθε μορφής εγκατάσταση ΑΠΕ που μπορεί είναι συμβατή με το θαλάσσιο χώρο (π.χ. θαλάσσια αιολικά πάρκα, εγκαταστάσεις αξιοποίησης της κυματικής ενέργειας, κτλ.). Ωστόσο τίθενται προϋποθέσεις όπως η απόσταση από τις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές και η ανεμπόδιστη ναυσιπλοΐα.

Όπως αναφέρθηκε για την περίπτωση των χερσαίων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ, ομοίως και για τις θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονίζεται με το ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ και προτείνεται ο καθορισμός των θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και η ακριβής οριοθέτηση των περιοχών αποκλεισμού των ΑΠΕ να γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό, με σεβασμό στο ιδιαίτερο φυσικό τοπίο και φυσικό –πολιτιστικό περιβάλλον, τη μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου και τη γεωργική γη. Η πρόταση για τις Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ στηρίζεται στην εγκεκριμένη σύνοψη του Α2 σταδίου, στην οποία αναφέρεται ότι *"παρατηρείται συμβατότητα της κατεύθυνσης του ισχύοντος ΠΠ για τις ΑΠΕ, με το Ε.Π. Σημειώνεται σημαντική διείσδυσή τους, στο ενεργειακό ισοζύγιο της ΠΙΝ. Το προς αναθεώρηση ΠΠ, θα προσαρμοστεί καθ' ολοκληρία με το Ε.Π. και θα εμπλουτιστεί με κατευθύνσεις που θα ακολουθούν την εθνική πολιτική, εκτός των θεμάτων για τα οποία οι τοπικές συνθήκες πιθανά να απαιτήσουν διαφοροποίηση και εξειδίκευση."* Και επιπλέον: *"Σε κάθε περίπτωση όμως απαιτείται προσαρμογή στην κλίμακα του χώρου, προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου, ώστε να αποφεύγονται συγκρουσιακές σχέσεις με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες και κυρίως με τον τουρισμό και τη γεωργία. Προς τούτο ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα κριτήρια χωροθέτησης των ΑΠΕ."*

4.3 Χωρικές Ενότητες γ' γενούς τομέα

Οι διάφορες οικονομικές δραστηριότητες του γ' γενή τομέα αναπτύσσονται στον χερσαίο χώρο και ειδικά ο τουρισμός και στο θαλάσσιο χώρο της ΠΙΝ με δύο μορφές - του μαζικού, παράκτιου τουρισμού και του ειδικού - εναλλακτικών μορφών. Κατ' αντιστοιχία προσδιορίζονται οι ακόλουθες Χωρικές Ενότητες:

➤ *Χερσαίες Χωρικές Ενότητες γ' γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Τουρισμού

Σύμφωνα με το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης του αναθεωρούμενου ο τουρισμός πρέπει να αναπτυχθεί σε συνδυασμό των δύο μορφών – του μαζικού, παραθαλάσσιου και του ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών. Ο μεν πρώτος αναπτύσσεται μέσω της εξυγίανσης και αναβάθμισης των περιοχών όπου έχει ήδη αναπτυχθεί, ο δε δεύτερος στις υπόλοιπες παράκτιες και εσωτερικές περιοχές και σε κάθε περίπτωση και οι δύο μορφές οφείλουν να σέβονται τις κατευθύνσεις που αναφέρονται στην εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου για τις Χωρικές Ενότητες.

Στόχος όλων των κατευθύνσεων που προτείνονται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ είναι ο βιώσιμος τουρισμός σε όλες τις Χωρικές Ενότητες τουρισμού με αναπλάσεις και αναβάθμιση του θαλάσσιου μετώπου, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα την κλιματική αλλαγή, η οποία αποτελεί σημαντική απειλή για τις παράκτιες περιοχές και επομένως για τον τουρισμό.

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είχε προσδιορίσει κατευθύνσεις μόνον για τον τουρισμό στον χερσαίο χώρο από τις οποίες ορισμένες έχουν υλοποιηθεί εν μέρει και είναι επίκαιρες σχετικές με τις αναπλάσεις, εξυγίανση των ακτών, πρόβλεψη έργων προστασίας και ανάδειξης του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, και διατηρούνται στο αναθεωρούμενο

Οι κατευθύνσεις που δεν υλοποιήθηκαν κυρίως διότι δεν εκπονήθηκαν ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ και οι οποίες είναι επίκαιρες και διατηρούνται στο αναθεωρούμενο, προσαρμοζόμενες στο ΕΠΧΣΑΑΤ είναι ο καθορισμός ζωνών τουρισμού παραθεριστικής κατοικίας, ΠΟΑΠΔ οργανωμένης τουριστικής ανάπτυξης σε όλα τα νησιά, εξαιρουμένων των κατοικημένων και ακατοίκητων Μικρών Νησιών και των βραχονησίδων.

Όσον δε αφορά την κατεύθυνση του ισχύοντος για την ένταξη των τουριστικά κορεσμένων περιοχών σε καθεστώς Ζωνών Ελέγχου Τουριστικής Ανάπτυξης, το παρόν, σε εξειδίκευση του ΕΠΧΣΑΑΤ δίνει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού των περιοχών αυτών ως Περιοχών Ενεργητικής Παρέμβασης και Ανάπλασης.

Οι προτεινόμενες κατηγορίες Χωρικών Ενότητων τουρισμού αντιστοιχούν στις τρεις ομάδες των νησιών κατά το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑΤ

- Χωρικές Ενότητες παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού που προτείνονται μόνον στα νησιά της ομάδας Ι (Κέρκυρα, Λευκάδα, Κεφαλονιά και Ζάκυνθος), εξαιρουμένης κατά

το αναθεωρούμενο της Ιθάκης - όπου ταξινομούνται οι ήδη ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές που προτείνονται να διατηρηθούν και να εξυγιανθούν,

- Χωρικές Ενότητες ήπιου τουρισμού και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού του οποίου προτείνεται η ανάπτυξη, στα νησιά των ομάδων I (Κέρκυρα, Λευκάδα, Κεφαλονιά, Ιθάκη και Ζάκυνθος), και II (Διαπόντια νησιά, Παξοί, Αντίπαξοι, Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός).
- Χωρικές Ενότητες μικρών ακατοίκητων νησιών που προτείνονται στη ομάδα III και συγκεκριμένα στη δεύτερη υπο-ομάδα, η οποία περιλαμβάνει τα ακατοίκητα νησιά άνω των 300 στρ., σε αντίθεση με την πρώτη υπο-ομάδα, η οποία κατά το ΕΠΧΣΑΑΤ δεν προβλέπει καμία τουριστική δραστηριότητα και ως εκ τούτου δεν δύναται να συστήσει Χωρική Ενότητα.

Στις Χωρικές Ενότητες παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού, έχουν εφαρμογή οι σχετικές κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ, για τις περιοχές Α1, σε συνδυασμό με τις ειδικότερες κατευθύνσεις για τα νησιά των ομάδων I και II και για τις ειδικές κατηγορίες χώρου (προστατευόμενες περιοχές, εγκαταλελειμμένοι οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι, κτλ.).

Όσον αφορά στις ΠΟΤΑ προτείνεται στο νησιωτικό χώρο της ΠΙΝ η συνολική τους έκταση να μην υπερβαίνει την ελάχιστη δυνατή που ορίζεται από τον Ν. 4179/2013 (άρθρο 4), δηλαδή τα 800 στρ. και ως ανάδραση προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό προτείνεται να απαγορευτεί η δημιουργία ΠΟΤΑ στην ΠΙΝ.

Όσον αφορά στα σύνθετα τουριστικά καταλύματα προτείνεται η μέγιστη έκταση του οικοπέδου να μην υπερβαίνει τα 200 στρ. στις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές και τα 150 στρ. για τις περιοχές εντός των παραδοσιακών, φθινόντων και εγκαταλελειμμένων οικισμών που δεν είναι γεωλογικά ακατάλληλοι, οι οποίοι εντάσσονται σε οικοτουριστικές διαδρομές και αποτελούν ήδη δομημένες περιοχές με αναξιοποίητο οικιστικό απόθεμα, το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί τουριστικά με σημαντικά χαμηλότερο κόστος. Στους οικισμούς αυτούς επιτρέπεται η ανάπτυξη τμήματος ή του συνόλου του οικισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 4002/2011, όπως ισχύει.

Στις Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (βλ. χάρτη Π.1.α) προτείνεται η εφαρμογή των κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού για τις περιοχές με στοιχείο Β1, τα νησιά των ομάδων I και II και τις ειδικές κατηγορίες χώρου - προστατευόμενες περιοχές, εγκαταλελειμμένοι οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι.

Γενικά, σε αυτές τις Χωρικές Ενότητες προτείνεται επιπλέον των ανωτέρω η ανάπτυξη παραθεριστικής κατοικίας, οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, με τους περιορισμούς που προαναφέρθηκαν για τις ΠΟΤΑ και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα

στις Χωρικές Ενότητες παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού.. Οι επενδύσεις αυτής της κλίμακας θεωρούνται από το παρόν πολύ μεγάλες για τον νησιωτικό χώρο και τυχόν υλοποίησή τους θα επιφέρουν σημαντικές και μη αναστρέψιμες αλλοιώσεις στο φυσικό περιβάλλον και στο τοπίο της ΠΙΝ, ενώ ταυτόχρονα λόγω της μεγάλης τους έκτασης θα δεσμεύσουν εκτάσεις που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την ανάπτυξη των λοιπών δραστηριοτήτων (γεωργία, κτηνοτροφία, μεταποίηση, κτλ.). Εξάλλου η κατεύθυνση για αξιοποίηση υφιστάμενων τουριστικών καταλυμάτων και του εγκαταλελειμμένου οικιστικού αποθέματος των οικισμών για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, είναι σύμφωνη με τις αρχές της συμπαγούς πόλης καθώς προωθείται η ανακύκλωση – επανάχρηση του ήδη δομημένου χώρου με όφελος τη μη κατανάλωσης του αδόμητου εξωαστικού χώρου και την προστασία της γεωργικής γης και του φυσικού περιβάλλοντος. Τα οφέλη από την αξιοποίηση αυτής της μορφής θα είναι πολλαπλά τόσο για τους κατοίκους των οικισμών αυτών οι οποίοι θα μετεξελιχθούν σε δυναμικούς τουριστικούς πόλους, όσο και για τη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας των οικισμών καθώς θα αναπλαστούν οι κοινόχρηστοι χώροι και θα ανακαινιστούν παλιές κατοικίες και μνημεία συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους και στη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στις Χωρικές Ενότητες των μικρών ακατοίκητων νησιών που έχουν έκταση άνω των 300 στρ. προτείνεται η εναρμόνιση με τις προβλέψεις του ΕΠΧΣΑΑΤ με μόνη εξαίρεση τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης τα οποία προτείνεται να απαγορευτούν. Όροι και προϋποθέσεις που προτείνονται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ για όλες τις περιοχές :

- ο περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης - κατάργηση των παρεκκλίσεων σύμφωνα με την εγκεκριμένη σύνοψη του Α2 σταδίου, στην οποία αναφέρεται ως πρώτη προτεραιότητα η σύνταξη ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, που σε πρώτη φάση αφορά στην κατάργηση των παρεκκλίσεων κατά μήκος των οδικών αξόνων, ώστε να εξυγιανθεί ο εξωαστικός χώρος και ιδιαίτερα να αποκατασταθεί το φυσικό και αγροτικό τοπίο.
- η απαγόρευση της χωροθέτησης οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων στις Χωρικές Ενότητες μαζικού τουρισμού και στον παράκτιο χώρο όπως αυτός ορίζεται στο κεφάλαιο των ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων, πλην των προβλεπόμενων στα μικρά αστικά κέντρα – οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου και πλην του υποδοχέα των μονάδων seveso της Κέρκυρας που απαιτείται η χωροθέτησή του στο θαλάσσιο μέτωπο. Η απαγόρευση αυτή προτείνεται για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και του τοπίου στις παράκτιες περιοχές που αποτελούν τους υποδοχείς της τουριστικής δραστηριότητας της ΠΙΝ και συνεκτιμώντας κυρίως τα ακόλουθα:

- ο το μικρό μέγεθος του χερσαίου χώρου της ΠΙΝ ως απόρροια του νησιωτικού χαρακτήρα
- ο η πρόβλεψη Επιχειρηματικών Πάρκων στον περιαστικό χώρο των πόλεων, καθώς και οργανωμένων υποδοχέων στα μικρά αστικά κέντρα – οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου της ΠΙΝ, αλλά και όπου αλλού κριθεί απαραίτητο από τον υποκείμενο σχεδιασμό οι οποίοι θεωρούνται επαρκέστατοι για την κάλυψη των σχετικών αναγκών
- ο τα μικρά αστικά κέντρα – οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου της ΠΙΝ βρίσκονται όλα στον παράκτιο χώρο και επομένως θα καλύψουν τις σχετικές ανάγκες / πιέσεις που ασκούνται στις περιοχές αυτές από τις δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα
- ο δευτερογενής τομέας στην ΠΙΝ είναι ο λιγότερο ανεπτυγμένος τομέας και έτσι θα συνεχίσει να είναι για τα επόμενα χρόνια με έμφαση κυρίως στους κλάδους της μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης της τοπικής αγροτικής παραγωγής, της κατασκευαστικής δραστηριότητας και των ΑΠΕ
- η σημειακή χωροθέτηση της βιομηχανίας – βιοτεχνίας (συσκευαστήρια, τυποποιητήρια, μονάδες χειροτεχνίας με εκθετήρια – πωλητήρια) σε συνύπαρξη με τον τουρισμό.
- η δόμηση με μικρής κλίμακας κτίρια όπως αυτά θα προσδιοριστούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό.
- η πολεοδόμηση όλων των περιοχών παραθεριστικής κατοικίας που έχουν αναπτυχθεί με τις εκτός σχεδίου διατάξεις, εκτός των περιοχών αραιής δόμησης,

Στις περιοχές του ΕΠΧΣΑΑΤ με στοιχεία (Η) "προστατευόμενοι και εγκαταλελειμμένοι οικισμοί", (Θ) "αρχαιολογικοί χώροι μνημεία και ιστορικοί τόποι" και (Ι) "περιοχές ιδιαίτερου χαρακτήρα", το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ υιοθετεί τις κατευθύνσεις με τον όρο ότι τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας μορφής να επιτρέπονται μόνον στους οικισμούς που προαναφέρθηκαν.

Χωρικές Ενότητες Θαλάσσιου Τουρισμού

Βασικός στόχος των προτάσεων είναι η διατήρηση και η προβολή της παράκτιας και θαλάσσιας – ιδιαίτερα στον βυθό - περιβαλλοντικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, που καταδεικνύουν την ανάδειξη της κοινής ταυτότητας της θαλάσσιας λεκάνης του Ιόνιου πελάγους. Στο πλαίσιο αυτό προτείνονται :

Καταδυτικά πάρκα – Φυσικά Μουσεία θαλάσσιων οικοσυστημάτων και εναλίων αρχαιοτήτων , τα οποία κατατάσσονται στην κατηγορία των πόλων έλξης τουριστικής κίνησης και η οριοθετήσή τους θα γίνει από τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ.

Χωρικές Ενότητες θαλάσσιων μεταφορών / ζώνες ναυσιπλοΐας (θαλάσσιοι διάδρομοι) και ζώνες ναυσιπλοΐας αναψυχής

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες οφείλουν να οριοθετήσουν τους θαλάσσιους διαδρόμους εντός των ορίων της Περιφέρειας λαμβάνοντας υπ' όψη τις υπόλοιπες θαλάσσιες οικονομικές δραστηριότητες.

Ο τουρισμός των σκαφών αναψυχής

Η συγκεκριμένη κατηγορία θαλάσσιου τουρισμού δεν οριοθετείται σε μια Χωρική Ενότητα. Χωρικά προσδιορίζεται μόνον στους οικισμούς και τις πόλεις που διαθέτουν χωροθετημένους λιμένες από το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, καθώς και στους οικισμούς στους οποίους προτείνονται επιπλέον λιμενικές υποδομές από το παρόν. Εξάλλου ολόκληρη περιοχή της ΠΙΝ εντάσσεται στη Ζώνη Ναυσιπλοΐας Αναψυχής (Ζ.Ν.Α.) 9 σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑΤ.

Ο τουρισμός κρουαζιέρας

Όπως ο τουρισμός σκαφών αναψυχής, έτσι και ο τουρισμός κρουαζιέρας δεν δύναται να οριοθετηθεί σε μια Χωρική Ενότητα, με εξαίρεση μόνον τις Χωρικές Ενότητες των θαλάσσιων διαδρομών των κρουαζιερόπλοιων από και προς τα λιμάνια. Προτείνεται η ανάπτυξη ημερήσιων τουριστικών διαδρομών σε κάθε μεγάλο νησί με αφητηρία τα λιμάνια της κρουαζιέρας, οι οποίες θα συνδέουν τους σημαντικότερους φυσικούς και πολιτιστικούς πόλους της ΠΙΝ, καθιστώντας τους επισκέψιμους από τους τουρίστες των κρουαζιερόπλοιων.

5. Σημειακές παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

Ως "σημειακές" παραγωγικές δραστηριότητες στην ΠΙΝ νοούνται οι μεμονωμένες παραγωγικές μονάδες περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας, καθώς και οι εκτατικές παραγωγικές δραστηριότητες, οι οποίες όμως λόγω της μικρής έκτασής τους στην κλίμακα σχεδιασμού του ΠΠΧΣΑΑ λογίζονται ως σημειακές χρήσεις και είναι :

Κτηνοτροφικά πάρκα που ανεξαρτήτως της κατηγορίας τους εντάσσονται στις Χ.Ε.

Κτηνοτροφίας

Οι ενδιάμεσου βαθμού οργάνωσης υποδοχείς βιομηχανίας – βιοτεχνίας και χονδρεμπορίου που χωροθετούνται στα μικρά αστικά κέντρα

Θέσεις εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών επιτρέπονται σε όλες τις θέσεις όπου έχουν εντοπιστεί βιομηχανικά ορυκτά και η επί τόπου επεξεργασία τους.

Οι λατομικές περιοχές, όπου επιτρέπεται η λειτουργία λατομείων αδρανών υλικών σύμφωνα με το Ν. 4001/2011 και τον εκάστοτε ισχύοντα μεταλλευτικό κανονισμό. Επιβάλλεται η άμεση εφαρμογή τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΠΙΝ,

Η εξόρυξη υδρογονανθράκων, ως «θέση» άντλησης, όπως θα θεωρείται μετά το πέρας των εν ενεργεία ερευνών.

ΠΕΡΠΟ

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ προβλέπει ΠΕΡΠΟ υπό τη μορφή της ιδιωτικής πολεοδόμησης ειδικά για την παραθεριστική κατοικία και το αναθεωρούμενο προτείνει τη χωροθέτηση των ΠΕΡΠΟ από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ στις Χωρικές Ενότητες Τουρισμού στα μεγάλα νησιά κυρίως για β΄ κατοικία και τουρισμό – αναψυχή,.

ΠΟΑΠΔ (Ν. 2742/1999) στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνονται για όλους τους παραγωγικούς τομείς πλην της γεωργίας και του δευτερογενούς τομέα, όπως εξάλλου προτείνονταν στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, χωρίς όμως να έχει υλοποιηθεί καμία.

ΠΟΑΠΔ Υδατοκαλλιεργειών προτείνεται στις ζώνες Α έως Ε σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που θέτει το ισχύον ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών μόνον για τη χωρική οργάνωση των ήδη υφιστάμενων μονάδων και μόνον για την εγκατάσταση νέων μονάδων οστρακοκαλλιεργειών.

ΠΟΑΠΔ Καταδυτικών Πάρκων (ΠΟΑΚΠ), προτείνονται σε εφαρμογή του άρθρου 13 του Ν. 3409/2005, ένα σε κάθε κατοικημένο νησί της ΠΙΝ

ΠΟΑΠΔ για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων του γ΄ γενούς τομέα, καθώς και δραστηριοτήτων ή επιχειρηματικών πρωτοβουλιών πειραματικού χαρακτήρα, επιτρέπονται μόνον στον περιαστικό χώρο των μεγάλων αστικών κέντρων της ΠΙΝ και η χωροθέτησή τους προτείνεται να γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

ΠΟΑΠΔ Τουρισμού, με κύρια ή αποκλειστική χρήση τη χρήση τουρισμού – αναψυχής χωροθετούνται από τον υποκείμενο σχεδιασμό, εφόσον διαπιστωθούν σχετικές ανάγκες, στα μεγάλα νησιά.

6. Δυνατότητες υποδοχής μεγάλων επενδύσεων

Λόγω της μικρής κλίμακας του νησιωτικού χώρου, ως μεγάλες επενδύσεις θεωρούνται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ οι επενδύσεις έντασης κεφαλαίου και τεχνολογίας που μπορούν να διαφοροποιήσουν αισθητά τα τοπικά οικονομικά και παραγωγικά μεγέθη (απασχόληση, εισροή πρώτων υλών, εξαγωγές προϊόντων, αύξηση των εισοδημάτων, κτλ) και οι κλάδοι που επιτρέπονται είναι οι υδατοκαλλιέργειες, οι ΑΠΕ, ο τουρισμός

7. Πύλες Δικτύου Μεταφορών. Διαμετακομιστικά Κέντρα εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας.

Ως πύλες του δικτύου μεταφορών στην ΠΙΝ νοούνται εκείνες οι μεταφορικές υποδομές που συμβάλλουν:

- στην σύνδεση του συστήματος μεταφορών της Περιφέρειας με τα διεθνή και εθνικά μεταφορικά δίκτυα, καθώς και με τις διαδρομές διευρωπαϊκών θαλάσσιων μεταφορών
- στην ενίσχυση της συνοχής του νησιωτικού χώρου / βελτίωση του καθεστώτος της άρσης της απομόνωσης και της περιφερειακότητας όλων των νησιών και ειδικότερα των μικρών νησιών

Οι πύλες του δικτύου μεταφορών της ΠΙΝ είναι οδικές, θαλάσσιες και εναέριας.

Οδικές Πύλες

Εθνικές οδικές πύλες

Η μόνη οδική πύλη και μάλιστα εθνικής σημασίας, λόγω της σύνδεσής της με τους εθνικούς αναπτυξιακούς άξονες είναι η Λευκάδα, η οποία με το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ ανάγεται σε *πύλη διεθνούς σημασίας* λόγω της παράλληλης θαλάσσιας σύνδεσής της με τον διαμήκη άξονα της ΠΙΝ και μέσω αυτού, όπως όλες οι υπόλοιπες πόλεις – λιμάνια με τις θαλάσσιες λεωφόρους της Αδριατικής – Ιονίου.

Θαλάσσιες Πύλες

Διεθνείς θαλάσσιες πύλες

Ο λιμένας της Κέρκυρας προβλέπεται από το ΓΠΧΣΑΑ ως θαλάσσια πύλη περιφερειακής σημασίας και ως "σημείο – κόμβος (hub)" για τα διαπόντια νησιά. Η κατάταξη του λιμένα της Κέρκυρας στις πύλες περιφερειακής σημασίας κατά το ισχύον ΓΠΧΣΑΑ θεωρείται ότι είναι άστοχη και ότι εκ παραδρομής συμπεριελήφθηκε σε αυτές. Για το λόγο αυτό προτείνεται η κατάταξη του λιμένα της Κέρκυρας στις διεθνείς θαλάσσιες πύλες και η κατεύθυνση αυτή να ισχύσει με την έγκριση του παρόντος ΠΠΧΣΑΑ και όχι ως ανάδραση του ΓΠΧΣΑΑ σε μελλοντική αναθεώρησή του.

Επιπλέον με το αναθεωρούμενο προτείνονται ως διεθνείς θαλάσσιες πύλες, οι λιμένες Λευκάδας - μετά την ολοκλήρωση των έργων, του Αργοστολίου και της Ζακύνθου, διότι θα υποδεχθούν διεθνείς συνδέσεις ναυσιπλοΐας και κρουαζιέρας (οι λιμένες Αργοστολίου και Ζακύνθου υποδέχονται ήδη τέτοιου τύπου διασυνδέσεις).

Εθνικές θαλάσσιες πύλες

Στην κατηγορία αυτή προτείνεται να ενταχθούν οι λιμένες που εξυπηρετούν κυρίως διαπεριφερειακές συνδέσεις της ΠΙΝ. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται:

Η ένταξη στις εθνικές θαλάσσιες πύλες των λιμένων:

- Λευκίμης, που εξυπηρετεί τη σύνδεση της νότιας Κέρκυρας με την Ηγουμενίτσα και μέσω αυτής με την Εγνατία Οδό και την Ιόνια Οδό,
- Πόρου που εξυπηρετεί τη σύνδεση με Κυλλήνη και μέσω αυτής με Ολυμπία Οδό,
- Σάμης που εξυπηρετεί εποχιακή σύνδεση με Ιταλία, σύνδεση με Πάτρα και μέσω αυτής με Ιόνια και Ολυμπία Οδό και τη σύνδεση με Αστακό και μέσω αυτού με την Ιόνια Οδό,
- Πισαετού και Βαθέως Ιθάκης που εξυπηρετούν τη σύνδεση της Ιθάκης με την Πάτρα και μέσω αυτής με την Ιόνια και την Ολυμπία Οδό, καθώς και τη σύνδεση με Αστακό και μέσω αυτού επίσης με Ιόνια Οδό.

Περιφερειακής σημασίας λιμένες είναι

όλα τα λιμάνια των μικρών νησιών και τα λιμάνια του κατακόρυφου άξονα.

Αεροπορικές Πύλες

Όλοι οι αερολιμένες, που βρίσκονται στην γεωγραφική και διοικητική εμβέλεια της Π.Ι.Ν. - Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Ζακύνθου – και ο αερολιμένας του Ακτίου (Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας) από τον οποίο εξυπηρετείται η Λευκάδα, θεωρούνται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ διεθνείς λόγω της απευθείας διασύνδεσής τους με αεροδρόμια του εξωτερικού και της συμβολής τους στην τουριστική κίνηση.

8. Οι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας και τα προτεινόμενα δίκτυα φυσικών και πολιτιστικών πόρων

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ έχει υιοθετήσει κατευθύνσεις οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν και διατηρούνται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ :

- προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του αγροτικού τοπίου.
- προστασία και ανάδειξη όλων των πολιτιστικών πόρων
- προώθηση νέων κηρύξεων προστασίας της φύσης και του τοπίου
- ορθολογική διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ τις επικαιροποιεί με:

- τη λειτουργία του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτισμού ως βάση της απόδοσης περιφερειακής συνείδησης στην κοινωνία της ΠΙΝ, αλλά και
- την ανάπτυξη του αειφόρου πολιτιστικού τουρισμού, σε συνδυασμό με την οικολογική διάσταση, ήτοι την ανάπτυξη του οικο-πολιτιστικού τουρισμού, με οικοπολιτιστικές διαδρομές

και υιοθετώντας την υλοποίηση προτάσεων του ισχύοντος, προτείνει

- ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών, επανάχρηση των εγκαταλελειμμένων και των φθινόντων οικισμών

- πολεοδόμηση των παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών
- αναπλάσεις σε όλα τα αστικά κέντρα και στους παραδοσιακούς και αξιόλογους οικισμούς με προτεραιότητα στην παλιά πόλη της Κέρκυρας και της Λευκάδας
- την οργάνωση πολιτιστικών γεγονότων και φεστιβάλ
- τη δημιουργία και ενίσχυση Κέντρων Παραδοσιακής Χειροτεχνίας.
- τον εμπλουτισμό των ΑΕΙ και ΤΕΙ της περιφέρειας με νέα τμήματα σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες, τα οποία να έχουν γνωστικό αντικείμενο σχετικό με τον πολιτισμό.

9. Επιλογές για την αναπτυξιακή φυσιογνωμία και εξέλιξη της Περιφέρειας

Με βάση τις επιλογές για το αναπτυξιακό και χωρικό πρότυπο της ΠΙΝ που προαναφέρθηκαν προσδιορίζονται οι εξής αναπτυξιακές επιλογές για την ΠΙΝ όσον αφορά στα πληθυσμιακά και μακροοικονομικά στοιχεία:

Προβλέψεις	Σενάριο τάσεων 2031	Αισιόδοξο σενάριο 2031	Απαισιόδοξο σενάριο 2031
Πληθυσμός	227.426 κατ.	232.943 κατ.	225.847 κατ.
ΑΕΠκκ	15.697 €.	23.356 €	19.743 €
Απασχόληση	<u>Πρωτογενής τομέας:</u> 15.465 απασχ/νοι <u>Δευτερογενής τομέας:</u> 10.100 απασχ/νοι <u>Τριτογενής τομέας:</u> 98.308 απασχ/νοι	<u>Πρωτογενής τομέας:</u> 16.680 απασχ/νοι <u>Δευτερογενής τομέας:</u> 14.004 απασχ/νοι <u>Τριτογενής τομέας:</u> 99.408 απασχ/νοι	<u>Πρωτογενής τομέας:</u> 14.608 απασχ/νοι <u>Δευτερογενής τομέας:</u> 9.534 απασχ/νοι <u>Τριτογενής τομέας:</u> 96.499 απασχ/νοι

Ανεργία

Οι βασικές υποθέσεις αφορούν στα εξής :

- Μέχρι το 2015 διατήρηση της ανεργίας σε ποσοστό άνω του 17%
- Την περίοδο 2015 – 2020 θα υποχωρήσει τουλάχιστον στα επίπεδα της τριετίας 2010 – 2012, δηλαδή σε ποσοστό άνω του 14%.
- Την περίοδο 2021 – 2030, θα κυμανθεί περίπου στο 10 - 12% ή ενδεχομένως και σε μονοψήφιο ποσοστό προς το τέλος της χρονικής περιόδου.

Κοινωνική συνοχή, αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Η ΠΙΝ καταγράφει τιμές δεικτών που επιβεβαιώνουν την κατάταξη της στην ομάδα 4 Περιφερειών της χώρας με υψηλό κίνδυνο φτώχειας. Η στρατηγική για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού επικεντρώνονται στην ορθολογική ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων που καλύπτουν τις παραδοσιακές ομάδες - στόχους των

προνοιακών πολιτικών καθώς και άλλες κατηγορίες προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Οι βασικές επιλογές για τους παραγωγικούς τομείς είναι οι ακόλουθες:

Πρωτογενής τομέας

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονιζόμενο με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θέτει τους ίδιους στόχους της νέας ΚΑΠ και υιοθετεί τις «*Προτεραιότητες της Ένωσης για την Αγροτική Ανάπτυξη*», οι οποίες αντανακλούν το περιεχόμενο της στρατηγικής «*Ευρώπη 2020*» και των αντίστοιχων 11 Θεματικών Στόχων. Στο πλαίσιο αυτό οι αναπτυξιακές επιλογές εστιάζονται στην καινοτομία, στην ανταγωνιστικότητα, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην κλιματική αλλαγή. Ευνοείται η παραγωγή τοπικών προϊόντων ποιότητας, βιολογικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιημένης παραγωγής με έμφαση στην καινοτομία και προσαρμοσμένα στο αγροδιατροφικό πρότυπο (αγροτική παραγωγή, μεταποίηση, συσκευασία, τυποποίηση, εμπορία, τουρισμός). Υλοποιούνται σε σημαντικό βαθμό οι κατευθύνσεις του παρόντος.

Δευτερογενής τομέας

- *Μεταποίηση*

Ο μεταποιητικός τομέας οργανώνεται σε χωρικούς υποδοχείς με έμφαση σε κλάδους που συμβάλλουν στη βιώσιμη νησιωτική τοπική οικονομία, με εξαίρεση τα Μικρά Νησιά στα οποία η μεταποιητική δραστηριότητα αναπτύσσεται με σημειακές χωροθετήσεις.

- *Εξόρυξη*

Στο χερσαίο χώρο, διατηρούνται και επεκτείνονται στις υφιστάμενες θέσεις τους οι μονάδες εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών και οριοθετούνται λατομικές περιοχές. Στο θαλάσσιο χώρο, υλοποιείται σε χρονικό ορίζοντα μετά το 2020 η εξόρυξη υδρογονανθράκων σε θαλάσσιες περιοχές της ΠΙΝ.

Τριτογενής τομέας

- *Τουρισμός*

Στο χερσαίο χώρο προωθείται:

- ο η οριοθέτηση, διατήρηση και εξυγίανση του μαζικού παραθαλάσσιου τουρισμού στις ήδη ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές,
- ο η μετεξέλιξη του παραθαλασσιού μαζικού τουρισμού σε ποιοτικό βιώσιμο τουρισμό
- ο η ανάπτυξη ήπιου, ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην υπόλοιπη περιοχή των νησιών και στο πλαίσιο της πολυλειτουργικής γεωργίας.
- ο η υλοποίηση των έργων προστασίας και ανάδειξης του χερσαίου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και οργάνωσή τους σε οικο-πολιτιστικές διαδρομές.

- ο η ανάπτυξη και ενίσχυση της επιχειρηματικής δικτύωσης (clusters) .

Στο θαλάσσιο χώρο προωθείται:

- ο η ανάπτυξη του τουρισμού σκαφών αναψυχής, κρουαζιέρας και καταδύσεων αναψυχής, καθώς και του θαλάσσιου αθλητισμού.
- ο η υλοποίηση έργων προστασίας και ανάδειξης του θαλάσσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
  - Χονδρεμπόριο

Το χονδρεμπόριο δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο την ΠΙΝ, αλλά προτείνεται η οργάνωση και η ενίσχυση του κλάδου.

- Εκπαίδευση

Σε μακροπροθεσμο επίπεδο, μετά το 2020, προτείνεται η περαιτέρω ανάπτυξη του Ιόνιου Πανεπιστημίου και των ΤΕΙ με νέα τμήματα και στις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες.

10. Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης

Οι προτεινόμενες στρατηγικές κατευθύνσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ αφορούν το περιβάλλον και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, ως οριζόντιες κατευθύνσεις που διαπερνούν όλες τις πολιτικές και ειδικά του νησιωτικού χώρου.

10.1 Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής³

Το αναθεωρούμενο προτείνει την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με δύο πυλώνες:

- την καταπολέμηση – μετριασμό των εκπομπών (mitigation) και
- την προσαρμογή (adaptation) των επιπτώσεων σε όλους τους τομείς και πολιτικές και με εναλλακτική χρήση καυσίμων (φυσικό αέριο και βιοκαύσιμα), και με

τρεις βασικές προτεραιότητες:

- τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλού άνθρακα,
- τη δραστική μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα,
- την πρόληψη περιβαλλοντικού κινδύνου, και τη διαχείριση φυσικών καταστροφών και ειδικά των σεισμών

10.2 Προστασία του περιβάλλοντος

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την προστασία του περιβάλλοντος ως απόθεμα ανάπτυξης που δεν πρέπει να αναλώνεται - μια θεώρηση που είναι συνδυασμένη ή και ταυτισμένη με την πολιτική για την κλιματική αλλαγή. Οι στρατηγικές κατευθύνσεις με τις οποίες προτείνεται να εναρμονιστεί το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης τη ΠΙΝ, εστιάζονται

---

³ «Το αύριο της Ελλάδας - επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα κατά το άμεσο μέλλον», WWF Ελλάς / Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών - 2009

- στην αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
- στην προώθηση «πράσινης οικονομίας»
- στην αειφόρο Διαχείριση και Προστασία Φυσικών Πόρων,

Όσον αφορά το φυσικό περιβάλλον οι κατευθύνσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ εστιάζονται στην προστασία όλων των πολύτιμων φυσικών πόρων - του εδάφους (αποφυγή της διάβρωσης), της γεωργικής γης, των δασών και δασικών εκτάσεων, της βιοποικιλότητας – των υδάτινων πόρων, του θαλάσσιου περιβάλλοντος και ειδικά των υδάτων κολύμβησης στο πλαίσιο της Θαλάσσιας Στρατηγικής, αλλά και στον συντονισμό των πολιτικών για τα ύδατα στους τομείς της γεωργίας, των μεταφορών, της περιφερειακής ανάπτυξης και της ενέργειας.

Όσον αφορά το αστικό περιβάλλον, οι κατευθύνσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ είναι η αστική αναζωογόνηση των υποβαθμισμένων περιοχών και ζωνών λαϊκής κατοικίας, η ανάδειξη ιστορικών κέντρων πόλεων, η προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, ο ενεργειακός και βιοκλιματικός σχεδιασμός – ΑΠΕ / ΕΞΕ, η διαχείριση αστικών στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων, η προώθηση της ανακύκλωσης, η βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και μείωση του θορύβου, (μεταφορές, αστική ανάπτυξη)

11. Διάρθρωση του οικιστικού περιφερειακού δικτύου

Το οικιστικό δίκτυο στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είναι σε πλήρη αναντιστοιχία με τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ και του ισχύοντος Ν.3852/2010.

Στην Π.Ε. Κέρκυρας, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ, προτείνεται :

- Η Κέρκυρα 3ου επιπέδου – δευτερέων εθνικός πόλος σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ
- Το δίπολο Αχαράβη - Κασσιόπη, η Λευκίμμη, και ο Γάϊος, 6^{ου} επιπέδου, που δεν χαρακτηρίζεται από το ΓΠΧΣΑΑ

Στην Π.Ε. Λευκάδας :

- Η Λευκάδα 5^{ου} επιπέδου – «λοιποί οικισμοί με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ», αν και ο πληθυσμός της είναι μικρότερος (8.673 κάτ.), αλλά λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα, εντάσσεται από το ΓΠΧΣΑΑ, όπως και οι υπόλοιπες έδρες των Π.Ε. στην ίδια κατηγορία.
- Η Βασιλική χαρακτηρίζεται 6^{ου} επιπέδου
- Το Νυδρί και το Μεγανήσι προτείνονται «δίπολο» και από κοινού εντάσσονται στο 6^ο επίπεδο, από το οποίο προτείνεται να έχουν σχέσεις εξάρτησης τα μικρά νησιά Κάλαμος και Καστός.

Ειδικότερα, όσον αφορά την ένταξη της Λευκάδας στο πολύπολο «Λευκάδα – Άρτα – Πρέβεζα», προτείνεται να ληφθεί υπ' όψη ο νησιωτικός χαρακτήρας της.

Στις Π.Ε. Κεφαλονιάς,:

- Το Αργοστόλι χαρακτηρίζεται 5^{ου} επιπέδου σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ
- Το Ληξούρι και η Σάμη χαρακτηρίζονται 6^{ου} επιπέδου.

Στην Π.Ε. Ιθάκης το Βαθύ Ιθάκης κατατάσσεται στο 6^ο επίπεδο .

Τέλος, στην Π.Ε. Ζακύνθου :

- Η πόλη της Ζακύνθου χαρακτηρίζεται 5^{ου} επιπέδου σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ
- Ο οικισμός Καταστάρι χαρακτηρίζεται 6^{ου} επιπέδου.

Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί, σε όλες τις Π.Ε. χαρακτηρίζονται 7^{ου} επιπέδου, που όπως και το 6^ο επίπεδο δεν χαρακτηρίζεται από το ΓΠΧΣΑΑ, διότι η κατάταξή του περιορίζεται σε εθνικό επίπεδο.

12. Ρόλοι οικιστικών Κέντρων

Η νέα αντίληψη του οικιστικού δικτύου είναι σε εναρμόνιση με τις νεώτερες της θέσπισης του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ πολιτικές.

Η κατεύθυνση του αναθεωρούμενου σχετικά με :

τα οικιστικά κέντρα 3^{ου} και 5^{ου} επιπέδου - τις πόλεις, είναι η διατήρησή τους στο ίδιο μέγεθος, χωρίς μεγάλες επεκτάσεις και περαιτέρω αστικοποίηση.

Η συνεργασία των οικιστικών κέντρων αυτού του επιπέδου είναι σχετική με τους παραγωγικούς τομείς και ιδιαίτερα τον τουρισμό, τις υπηρεσίες και υποδομές. Για όλες τις πόλεις έχει διατυπωθεί το όραμά τους

Η κατεύθυνση σχετικά με τα οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου - μικρά αστικά κέντρα, είναι η αναπλήρωση των υπηρεσιών και υποδομών που παρέχουν οι έδρες των Δήμων των μεγάλων νησιών σε μία μικρότερη εμβέλεια,

και σχετικά με τους μικρούς οικισμούς (οικισμοί 7^{ου} επιπέδου) είναι ο εμπλουτισμός με επιπλέον υποδομές, όπως ΚΕΠ, ευρυζωνικά δίκτυα τηλεπικοινωνιών για την υποστήριξη τηλε-υπηρεσιών.

13. Υπηρεσίες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος - Περιοχές επιρροής τους.

Η αποκέντρωση υπηρεσιών και κοινωνικών υποδομών και η ολοκλήρωση των απαραίτητων τεχνικών υποδομών αποτελούν προτάσεις υποστήριξης και ολοκλήρωσης του οικιστικού δικτύου συνολικά, ώστε να αποτελέσει την ραχοκοκαλιά της περιφερειακής συνοχής της ΠΙΝ.

Ειδικά στο νησιωτικό χώρο οι υπηρεσίες διοικητικής υποδομής προτείνεται η ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση.

Προτείνονται υπηρεσίες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος, οι οποίες παρουσιάζονται στο χάρτη Π.2.β.

14. Παραθεριστική κατοικία

Στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ ενσωματώνονται οι κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ που δεν υλοποιήθηκαν και οι πολιτικές του ΕΠΧΣΑΑΤ με προτεραιότητα στην πολεοδόμηση των περιοχών β' κατοικίας και η ανάπτυξη του θαλάσσιου μετώπου και η εξυγίανση των ακτών τους και η εξέταση της τουριστικής παραθεριστικής ανάπτυξης υφιστάμενων οικισμών.

Επιπλέον προτείνεται ο περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης, η οριοθέτηση και πολεοδόμηση των ζωνών πυκνοδομημένης παραθεριστικής κατοικίας, η οργάνωση σε ΠΕΠΔ των υπολοίπων αραιοδομημένων περιοχών, η πολεοδόμηση όλων των κατηγοριών οικισμών με προτεραιότητα τους παραλιακούς και αυτούς που μετεξελίσσονται από α' σε β' κατοικία, η επιβολή ειδικών όρων δόμησης με έμφαση στις όψεις των κτιρίων των παραδοσιακών οικισμών και των κτιρίων των οικισμών β' κατοικίας, με άμεση εφαρμογή γενικότερα των μορφολογικών όρων δόμησης όπως θα προκύψουν από τις μελέτες μορφολογικών κανόνων δόμησης και Αρχιτεκτονικής, στις περιοχές εντός και εκτός οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκων στις Π.Ε. της ΠΙΝ που εκπονούνται από το ΥΠΕΚΑ., η επιβολή ειδικών όρων στην τοποθέτηση επιγραφών και πινακίδων.

15. Ευρύτερες ανθρωπογεωγραφικές ενότητες

15.1 Η νησιωτική ανθρωπογεωγραφική ενότητα

Ο νησιωτικός χώρος για πρώτη φορά εισάγεται στη μελέτη του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ ως Χωρική Ενότητα (παρ. Γ.1.2. «τα πολύ μικρά νησιά»), όπου προβλέπονται κίνητρα, έργα και υποδομές για την άρση της απομόνωσης, την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, καταφύγια για ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού, σύνδεση με τα δίκτυα υψηλής τεχνολογίας.

Με το παρόν, ο νησιωτικός χώρος χαρακτηρίζεται για τα κοινά δομικά στοιχεία του, την απομόνωση – χαρακτηριστικό της γεωγραφικής θέσης και την περιφερειακότητα – χαρακτηριστικό της τοπικής οικονομίας και τη μικρή κλίμακα του χώρου. Κατευθύνσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ που από κοινού συγκροτούν μια ολοκληρωμένη περιφερειακή στρατηγική επιλογής, όπως η εναρμόνιση του αναθεωρούμενου με το τρίπτυχο προτεραιοτήτων : «*το ποιοτικό, το πράσινο, το νησί των ίσων ευκαιριών*», η βελτίωση των δομικών χαρακτηριστικών του νησιωτικού χώρου η προστασία της γεωργικής γης και του περιβάλλοντος, του τοπίου και του μικροτοπίου, η προσαρμογή στην μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου, ανάπτυξη ειδικού τουρισμού και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, η υλοποίηση των προτεραιοτήτων «**το Πράσινο Νησί**», «**Το Ποιοτικό Νησί**», «**Το Νησί Ίσων Ευκαιριών**».

Η νησιωτική ανθρωπογεωγραφική ενότητα περιλαμβάνει τα μεγάλα και τα μικρά νησιά. Τα μεγάλα νησιά υποδιαιρούνται σε επιμέρους ανθρωπογεωγραφικές ενότητες ήτοι ο παράκτιος χώρος, ο αστικός χώρος, ο περιαστικός χώρος, η ενδοχώρα / εσωτερικές ζώνες και ο ορεινός χώρος για τις οποίες αναφέρονται στη συνέχεια οι ειδικότερες κατευθύνσεις. Τα μικρά νησιά συνιστούν μία ξεχωριστή ανθρωπογεωγραφική ενότητα.

15.2 Τα μικρά νησιά

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει τα μικρά κατοικημένα νησιά, ήτοι Οθωνοί, Μαθράκι, Ερρείκουσα, Παξοί, Αντιπαξοί, Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός και Ιθάκη και τα ακατοίκητα νησιά και τις βραχονησίδες της ΠΙΝ. Το αναθεωρούμενο με τις προβλεπόμενες κατευθύνσεις αντιμετωπίζει το καθεστώς της διπλής νησιωτικότητας, που χαρακτηρίζει τα μικρά νησιά - παραγωγικές δραστηριότητες περιορισμένες σε έκταση, δύσκολη προσπελασιμότητα. Ήτοι, επιπλέον των αναφερομένων, τα κίνητρα για τη διατήρηση της γεωργίας, η ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών, η κατασκευή λιμενικών υποδομών για πλοία κρουαζιέρας μικρού μεγέθους, κλπ.

Από το αναθεωρούμενο υιοθετούνται όλες οι κατευθύνσεις για την ομάδα II των νησιών (σχετικά μικρά νησιά με προβλήματα ανάπτυξης κατά ΕΠΧΣΑΑΤ) και επιπλέον αυτών προτείνονται η εγκατάσταση μονάδων μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης παραγόμενων στο νησί προϊόντων και δη στην περιοχή παραγωγής τους και ο έλεγχος σχετικά με την μικρή κλίμακα των τουριστικών καταλυμάτων / εναρμόνισή τους με το τοπίο. Στα ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες εμβαδού μικρότερου των 300στρ., σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑΤ, επιτρέπεται μόνον η ημερήσια ήπια αναψυχή και διαμονή των επισκεπτών για ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στο χερσαίο χώρο των νησιών.

Στα ακατοίκητα νησιά εμβαδού μεγαλύτερου των 300στρ., σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑΤ, επιτρέπεται η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, με μέγιστο συντελεστή δόμησης τον 0,05, και διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου των κτιρίων (γήπεδα αθλητισμού, κλπ), που δεν επιφέρουν διαφοροποίηση της γεωμορφολογίας και του τοπίου.

Επίσης το ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ επιτρέπει τη χωροθέτηση ανεμογεννητριών στις ακατοίκητες βραχονησίδες και νησιά εφόσον αυτά δεν εμπίπτουν σε περιοχές αποκλεισμού. Από την παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ όπως ήδη αναφέρθηκε στις ακατοίκητες νησίδες και βραχονησίδες της ΠΙΝ, λόγω

- των κοντινών αποστάσεων τόσο από τον ηπειρωτικό χώρο όσο και από τα κατοικημένα νησιά,
- της ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού (σκάφη αναψυχής, κρουαζιέρα, ιστιοπλοΐα, κτλ.)
- του ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που διαθέτουν και των οικοσυστημάτων που αποτελούν
- της έλλειψης εξειδίκευσης για το νησιωτικό χώρο και ειδικά για τα ακατοίκητα νησιά και τις βραχονησίδες στο ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ,

προτείνεται

- η ήπια αναψυχή για ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
- η διατήρηση των υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιεργειών.
- η εγκατάσταση ΑΠΕ εφόσον κατά τη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν περαιτέρω λόγοι προστασίας των οικοσυστημάτων και του τοπίου των ακατοίκητων νησιών και βραχονησίδων.

Επομένως προτείνεται ως ανάδραση του ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ να μην επιτρέπεται η χωροθέτηση οποιασδήποτε μορφής ΑΠΕ στα ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες της ΠΙΝ για λόγους προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, της πανίδας και ορνιθοπανίδας που φωλεάζει μόνιμα ή προσωρινά (μεταναστευτική) και του τοπίου.

15.3 Θαλάσσιος χώρος

Ο θαλάσσιος χώρος αποτελεί μια νέα διάσταση σε μια νησιωτική Περιφέρεια, όπως η ΠΙΝ και η οργάνωσή του υλοποιείται με εργαλείο τη θαλάσσια χωροταξία, η οποία δίδει κατευθύνσεις για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων και για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και του παράκτιου / νησιωτικού χώρου στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής.

Οι βασικές οικονομικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον θαλάσσιο χώρο της ΠΙΝ, συστήνουν τη «γαλάζια οικονομία» και προτείνεται να διατηρηθούν οργανωμένες στις Χωρικές Ενότητες (κεφ. Β.1.1.β.2.)

Χ.Ε. αλιείας: Προτείνεται εκπόνηση μελετών οριοθέτησης των αλιευτικών πεδίων.

Χ.Ε. ΑΠΕ: Προτείνονται σύμφωνα με το ΕΠΧΣΣΑΑ ΑΠΕ στις Χωρικές Ενότητες, υπό τον όρο ότι δεν εμποδίζεται η ναυσιπλοΐα, δεν χωροθετούνται απέναντι από τουριστικά ανεπτυγμένες ακτές και χωροθετούνται στον θαλάσσιο χώρο (π.χ. υπεράκτια αιολικά πάρκα) και όχι στο παράκτιο χώρο.

Χ.Ε. εξόρυξης υδρογονανθράκων

Προτείνεται η επιλογή των σημείων εξόρυξης να λαμβάνει υπόψη την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της ΠΙΝ και να χωροθετούνται σε ασφαλή απόσταση από τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές.

Χ.Ε. θαλάσσιων μεταφορών / ζωνών ναυσιπλοΐας και ναυσιπλοΐας αναψυχής

Προτείνεται, η οριοθέτηση των ευρύτερων ζωνών ναυσιπλοΐας των ακτοπλοϊκών γραμμών, των διαδρομών των κρουαζιερόπλοιων - μικρών (μήκους 40.00μ. – 60.00μ), και μεγάλων, καθώς και των σκαφών αναψυχής.

Όλες οι δραστηριότητες προκαλούν σχετική ρύπανση ή επιβάρυνση στο θαλάσσιο χώρο, και προς τούτο προτείνονται τα κατάλληλα μέτρα, όπως η εφαρμογή των νέων καινοτόμων «πράσινων» και «γαλάζιων» τεχνολογιών για την προστασία του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση ενέργειας. Οι τομείς των οποίων τη ρύπανση πρέπει να αντιμετωπίσει το αναθεωρούμενο είναι :

Η γεωργία, λόγω των αποπλύσεων των εδαφών και με το αναθεωρούμενο προτείνεται η λήψη μέτρων με την εισαγωγή βιολογικών καλλιεργειών

Η κτηνοτροφία, λόγω επίσης των αποπλύσεων των εδαφών και με το αναθεωρούμενο προτείνεται η οργάνωση των μονάδων σε ζώνες κτηνοτροφίας σε απόσταση από τον θαλάσσιο και παράκτιο χώρο

Η αλιεία προκαλεί επιβάρυνση από την υπεραλίευση και προς τούτο απαιτείται διαχείριση των αλιευτικών πεδίων.

Οι υδατοκαλλιέργειες προκαλούν ρύπανση από τα υπολείμματα τροφών, τα περιττώματα ψαριών, τα αντιβιοτικά και προς τούτο το αναθεωρούμενο προτείνει την ανάπτυξη βιολογικών μεθόδων παραγωγής.

Ο θαλάσσιος τουρισμός – θαλάσσια αναψυχή προκαλούν ρύπανση από τα καύσιμα και από τα λύματα και με το αναθεωρούμενο προτείνεται η λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων, όπως επίσης για τη διάβρωση των ακτών.

Ο χερσαίος τουρισμός του παράκτιου χώρου επιβαρύνει το θαλάσσιο περιβάλλον, ειδικά λόγω έλλειψης ΕΕΛ. Προς τούτο με το παρόν κατά προτεραιότητα προβλέπεται η κατασκευή των ΕΕΛ σε όλους τους παραθαλάσσιους οικισμούς και στις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές.

15.4 Παράκτιος χώρος

Η κατηγορία αυτή του χώρου δέχεται πιέσεις, λόγω της έντονης τουριστικής χρήσης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης β' κατοικίας, είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη από την άποψη του περιβάλλοντος και του τοπίου και η προστασία τους επιβάλλεται από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία και ενσωματώνεται στο παρόν.

- Η πρόβλεψη του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, είναι ακόμη επίκαιρη και αφορά στον ολοκληρωμένο σχεδιασμό και τη διαχείριση των ακτών με στόχο την κατασκευή υποδομών επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων, ΕΕΛ την ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, προστασία γεωργικής γης, την σταδιακή κατάργηση / περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης, π.χ. κατάργηση παρεκκλίσεων, την απαγόρευση δόμησης έως μια απόσταση από τον αιγιαλό, την Πολεοδόμηση των οικισμών και ανάπτυξη Κ.Χ., Καταστολή αυθαίρετης δόμησης

Επιπλέον αυτών, από το αναθεωρούμενο προτείνονται ρυθμίσεις που αφορούν τις Χωρικές Ενότητες τουρισμού όλων των μορφών :

- η προστασία των φυσικών πόρων, των οικοσυστημάτων και των τοπίων,
- η συμβατότητα χερσαίων και θαλάσσιων χρήσεων γης
- η υπό προϋποθέσεις διάνοια κάθετων προς την παραλία οδών.

Επιπλέον στις υπόλοιπες Χ.Ε. που περιλαμβάνονται στον παράκτιο χώρο ισχύουν διάφορες κατευθύνσεις ανά Χ.Ε.

15.5 Αστικός χώρος

Οι πόλεις αποτελούν βασικό παράγοντα στη βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας και καθορίζουν τη μελλοντική οικονομική, κοινωνική και εδαφική ανάπτυξή της, καθώς αποτελούν κινητήρια δύναμη της οικονομίας, χώρο διασύνδεσης, δημιουργικότητας και καινοτομίας, κέντρα γνώσης και πολιτισμού, κέντρα υπηρεσιών για τις περιβάλλουσες περιοχές τους και την ευρύτερη ενδοχώρα τους.

Αποδεχόμενοι την παραπομπή στο ισχύον σχετικά με τον αστικό χώρο και τη μικρή κλίμακα στο νησιωτικό χώρο, (παρ. Γ.3.4.), με το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ ως αστικός χώρος συνεχίζει να ορίζεται ο χώρος των 4 μεγαλύτερων αστικών κέντρων της ΠΙΝ (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι, και Ζάκυνθος), καθώς και των μικρών αστικών κέντρων που υπάρχουν σε κάθε Π.Ε., τα οποία στο οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας, ήταν 3^{ου} επιπέδου και σύμφωνα με το αναθεωρούμενο που υιοθετεί το ΓΠΧΣΑΑ είναι 6^{ου} επιπέδου.

Ειδικότερα, λόγω της μικρής κλίμακας του νησιωτικού χώρου, ο αστικός χώρος προτείνεται να σχεδιάζεται με τις σύγχρονες αρχές των πόλεων – των «πράσινων πόλεων», με περιβαλλοντική διαχείριση του - μειωμένη εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου) με σύγχρονες τεχνικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές υποδομές (αντιμετώπιση της ανεργίας, των διακρίσεων και της φτώχειας – του κοινωνικού αποκλεισμού, που στη χωρική του διάσταση καταλήγει σε χωρικό αποκλεισμό) και με ανάδειξη των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων, των ιστορικών κέντρων.

Προτείνεται πολυθεματική πολεοδομική παρέμβαση στο δημόσιο χώρο με προτεραιότητα στις αναπλάσεις υποβαθμισμένων αστικών περιοχών, στην παλιά Πόλη της Κέρκυρας και της Λευκάδας (Β΄ Κεφάλαιο – άρθρο 8 του Ν. 2508/97), με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εξυγίανση και την επανένταξη των περιοχών αυτών στον αστικό ιστό, αλλά και των κατοίκων τους στην πόλη και την κοινωνία, με σχεδιασμό των κτιρίων και του δημόσιου χώρου σύμφωνα με τις αρχές της εξοικονόμησης ενέργειας (ΕΞΕ), του βιοκλιματικού και ενεργειακού σχεδιασμού και με καινοτόμα έργα και ενέργειες «πράσινων» και «έξυπνων» πόλεων, και με σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας - "πράσινων" μέσων μαζικής μεταφοράς και των «ήπιων» μορφών μετακίνησης. Προς τούτο, κρίνονται απολύτως απαραίτητες η σύνταξη των ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ και πολεοδομικών μελετών αναθεώρησης και επέκτασης, καθώς και των απαιτούμενων αναπλάσεων.

15.6 Περιαστικός χώρος

Ο περιαστικός χώρος είναι ένας «ενδιάμεσος» χώρος ανάμεσα στον αστικό και τον ευρύτερο εξωαστικό χώρο, την ενδοχώρα, στον οποίο διάφορες χρήσεις γης είναι κατά κανόνα οχλούσες και ασύμβατες τόσο μεταξύ τους, όσο και προς τον αστικό χώρο αλλά και τον εξωαστικό – την ενδοχώρα.

Η κατεύθυνση του ισχύοντος Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. είναι η άσκηση μιας εξορθολογισμένης πολιτικής (Γ.1.2.), η οποία δεν υλοποιήθηκε διότι δεν θεσμοθετήθηκαν ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ με τον 2508/1997, δεν συντάχθηκαν Πολεοδομικές Μελέτες επέκτασης στις περιοχές που κατά κανόνα προωθούνται στον περιαστικό χώρο, εντάσσοντας στο σχέδιο περιοχές που είναι περιβαλλοντικά βεβαρυμένες με στόχο την εξυγίανσή τους και την αναβάθμισή τους. Η κατεύθυνση αυτή εξακολουθεί να είναι επίκαιρη προς τον υποκείμενο σχεδιασμό και με το αναθεωρούμενο συνδυάζεται με τις νέες πολιτικές.

Στον περιαστικό χώρο περιλαμβάνονται οι Χωρικές Ενότητες (Χ.Ε.) γεωργίας, τουρισμού, και μεταποίησης,

15.7 Ευρύτερη εσωτερική ζώνη / Ενδοχώρα

Ο χώρος της ενδοχώρας, ενσωματώνει τον ορεινό και τον αγροτικό χώρο, αφαιρουμένου του παράκτιου, του περιαστικού και του αστικού χώρου, αποτελεί μία ευρεία ανθρωπογεωγραφική ενότητα των 4 μεγάλων βασικά νησιών, όπου καταγράφεται ένα πλήθος μικρών και πολύ μικρών οικισμών που, ως μια ραχοκοκαλιά στηρίζουν το οικιστικό δίκτυο του κάθε νησιού και θεωρείται ένας σημαντικός πλουτοπαραγωγικός πόρος, που δίνει διέξοδο σε νέες οικονομικές δραστηριότητες, όπως οι προτεινόμενες εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Βασικές κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ είναι :

- η προτεραιότητα στις βασικές υποδομές και στις αναπλάσεις των οικισμών,
- η ενίσχυση της παραγωγής πιστοποιημένων προϊόντων ποιότητας και της διάθεσής τους στον τουρισμό, συμβάλλοντας έτσι στην υλοποίηση του αγροδιατροφικού προτύπου, όπως πρόσφατα έχει συγκροτηθεί και προτείνεται από το αναθεωρούμενο

Το αναθεωρούμενο ενσωματώνει τις κατευθύνσεις του ισχύοντος (διασύνδεση του παράκτιου χώρου με τις εσωτερικές ζώνες, γεωργίας και τουρισμού – σε εμβρυακή μορφή το αγροδιατροφικό πρότυπο, αναπλάσεις) οι οποίες εξακολουθούν να είναι επίκαιρες, παρόλο που έχουν υλοποιηθεί με Προγράμματα (Leader, ΟΠΑΑΧ) και επιπλέον προτείνει τις βασικές γνωστές κατευθύνσεις, όπως ενδεικτικά της προστασίας του φυσικού και αγροτικού τοπίου, της γεωργικής γης, των οικοσυστημάτων, των σημειακών

χωροθετήσεων συσκευαστηρίων και τυποποιητηρίων, καταλυμάτων εναλλακτικών μορφών τουρισμού, κλπ. Στη ζώνη της ενδοχώρας περιλαμβάνονται οι Χωρικές Ενότητες (Χ.Ε.) της γεωργίας, κτηνοτροφίας, μεταποίησης, ΑΠΕ, ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού

15.8 Ορεινός χώρος

Ο ορεινός νησιωτικός χώρος, οριζόμενος σε υψόμετρο άνω των 600 μ., ως εξειδίκευση για το νησιωτικό χώρο έναντι του ορίου των 800 μ. που λαμβάνεται υπόψη στην ηπειρωτική χώρα, αποτελεί μια ιδιαίτερη κατηγορία ανθρωπογεωγραφικής ενότητας, η οποία συγκεντρώνει τα μειονεκτικά χαρακτηριστικά της νησιωτικότητας, όπως η εγκατάλειψη, η πληθυσμιακή αποψίλωση των λίγων εξάλλου οικισμών, η αποδιοργάνωση της τοπικής οικονομίας, οι σημαντικές ελλείψεις σε υποδομές και η εγκατάλειψη των πολιτιστικών πόρων.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ ενσωματώνει τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ (ενθάρρυνση των πολλαπλών οικονομικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα - καλλιέργειες φιλικές προς το περιβάλλον) και του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ (ενίσχυση της κτηνοτροφίας, εναλλακτικός τουρισμός) και επιπλέον προτείνει ανάπτυξη νέων μορφών γεωργίας, με ανάπλαση και επανάχρηση των εγκαταλελειμμένων οικισμών και επαναχρησιμοποίηση των παλιών κατοικιών ως ξενώνων.

16. Διοικητικές και αναπτυξιακές ενότητες σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο

Όλα τα μεγάλα νησιά, τα μικρά και τα νησιωτικά συμπλέγματα αποτελούν διοικητικές, αναπτυξιακές και Χωρικές Ενότητες και δεν απαιτείται καμία διαφοροποίηση πλην της Κέρκυρας, όπου διαφαίνεται πιθανός επιμερισμός σε τρεις διαφορετικούς Δήμους.

17. Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής περιφερειακού και διαπεριφερειακού ενδιαφέροντος.

Στο νησιωτικό χώρο οι υποδομές γενικά και ειδικότερα οι μεταφορικές υποδομές αποτελούν βασικό χωρικό ζήτημα. Οι γενικές αρχές σχεδιασμού του ΓΠΧΣΑΑ για τις μεταφορές εξειδικευόμενες στο αναθεωρούμενο περιλαμβάνουν την σύνδεση του συστήματος μεταφορών της Περιφέρειας με τα διεθνή και εθνικά, χερσαία και θαλάσσια δίκτυα, τη βελτίωση της συνδεσιμότητας των νήσων, τις συνδυασμένες μεταφορές, την συνοχή του νησιωτικού χώρου, την άρση της απομόνωσης, τη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων - «πράσινα λιμάνια» / «πράσινα αεροδρόμια» χαμηλά σε εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Ειδικότερα, το αναθεωρούμενο εστιάζεται στο διαμήκη άξονα Βορρά-Νότου, συμβάλλοντας στην ενδοπεριφερειακή συνοχή, στην σύνδεση με την μακροπεριφέρεια

Αδριατικής – Ιονίου Πελάγους, στην πρόσβαση στα ΔΕΔ-Μ, στη βελτίωση της περιφερειακής κινητικότητας με στόχο, τη βελτίωση της προσβασιμότητας των κατοίκων και την ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης.

Οδικό δίκτυο και οδικές μεταφορές

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ ενσωματώνει τις κατευθύνσεις του ισχύοντος (κυκλοφοριακές μελέτες, βασικοί διαμήκεις οδικοί άξονες – τους οποίους ορίζει, οι συνδέσεις τους με τις εσωτερικές ζώνες, οικισμούς και κόμβους – αεροδρόμια, λιμάνια) και προτείνει συγκεκριμένα έργα στο πλαίσιο της υλοποίησης των κατευθύνσεων σε όλες τις Π.Ε.

Όσον αφορά στα μικρά νησιά προτείνεται με το παρόν η αναβάθμιση – βελτίωση του υφιστάμενου οδικού δικτύου με προτεραιότητες που θα δοθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Λιμάνια και θαλάσσιες μεταφορές

Όσον αφορά στις λιμενικές υποδομές και θαλάσσιες μεταφορές, τέθηκε από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ και προτείνεται εκ νέου από το αναθεωρούμενο, ως πρώτη προτεραιότητα οι συνδυασμένες μεταφορές, τα λιμενικά έργα και υποδομές που συμβάλλουν στην ενδοπεριφερειακή συνοχή, στο πλαίσιο του Ιονίου Διάπλου, οι βελτιώσεις των λιμανιών με ανταπόκριση στο διαμήκη οδικό άξονα στο κάθε νησί.

Με το αναθεωρούμενο υιοθετείται η Εθνική Στρατηγική (2013 – 2018) για τα λιμάνια και σύμφωνα με την ΚΥΑ 8315.2/02/07, ΦΕΚ Β 202/16-2-2007, προτείνεται η ιεράρχηση των λιμένων ως Διεθνούς Ενδιαφέροντος, Εθνικής Σημασίας (Κατηγορία Κ2), Μείζονος Ενδιαφέροντος (Κατηγορία Κ3) και τοπικής σημασίας, με μια διαφοροποίηση – αναθεώρηση στις κατηγορίες Κ2 και Κ3, η οποία προτείνεται ως ανάδραση προς την Εθνική Στρατηγική λιμένων. Η κατεύθυνση του ισχύοντος για τη θαλάσσια σύνδεση των νησιών δεν επιτεύχθηκε ολοκληρωμένα, πλην ορισμένων τμηματικών συνδέσεων και το αναθεωρούμενο την επαναπροτείνει στο πλαίσιο του Ιονίου Διάπλου με λιμένες σύνδεσης τις έδρες των καλλικράτειων Δήμων.

Στον τομέα των λιμενικών υποδομών και θαλάσσιων μεταφορών, οι νέες προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ αφορούν τις υποδομές διεθνούς και περιφερειακής κρουαζιέρας, την πρόβλεψη υδατοδρομιών σε όλα τα κατοικημένα νησιά την ΠΙΝ και την ενίσχυση της συμμετοχής των ταχύπλων σκαφών στις θαλάσσιες διασυνδέσεις, την

συγκρότηση ενός δικτύου μαρίνων και τουριστικών καταφυγίων στο Ιόνιο με πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων σε διάφορους οικισμούς - μαρίνες. Εμφαση θα δοθεί στα Μικρά Νησιά, ώστε οι λιμενικές υποδομές τους προσαρμοσμένες στην κλίμακά τους, να ανταποκριθούν στην προτεινόμενη περιφερειακή θεματική κρουαζιέρα για τον ιόνιο πολιτισμό και το περιβάλλον, με μικρά κρουαζιερόπλοια.

Με δεδομένες τις άριστες φυσικογεωγραφικές συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξη της ιστιοπλοΐας προτείνονται όλες οι απαραίτητες υποδομές, ειδικά η Λευκάδα να μετεξελιχθεί σε πόλο θαλάσσιου αθλητισμού. Τέλος, στο πλαίσιο της καινοτομίας και της ΤΠΕ, προτείνεται πρόγραμμα συνεργασίας των παράκτιων Περιφερειών και χωρών της Αδριατικής – Ιονίου για ένα κοινό σύστημα ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσεων, κόστος, πλησιέστερες επισκέψιμες πόλεις, διαθέσιμες υπηρεσίες και υποδομές, μετεωρολογικά δεδομένα.

Προτείνεται η εφαρμογή της πολιτικής του μεταφορικού ισοδύναμου στις μεταφορές για τους μόνιμους κατοίκους της ΠΙΝ.

Προτείνονται επίσης όλα τα απαραίτητα έργα για την περιβαλλοντική αναβάθμιση των λιμανιών ως «Πράσινα λιμάνια» και εξειδικεύοντας την πολιτική αυτή στα «πράσινα» πλοία με τη διαχείριση των αποβλήτων των πλοίων και των απορριμμάτων γενικότερα, τη διασφάλιση της αποφυγής διαρροής καυσίμων στη θάλασσα, τον περιορισμό των εκπομπών ρύπων, κλπ

Αεροδρόμια και αεροπορικές μεταφορές

Οι προτάσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ (βελτίωση των αεροπορικών συνδέσεων και των ανάλογων υποδομών, κατασκευή νέων ελικοδρομιών), είναι επίκαιρες και ενσωματώνονται στο αναθεωρούμενο όπου προτείνεται η συνεχής βελτίωση των υποδομών με τις συνεχώς εξελισσόμενες ηλεκτρονικές τεχνολογίες. Επιπλέον προτείνεται η πύκνωση του δικτύου των ελικοδρομιών, στα Μικρά Νησιά (Μαθράκι, Μεγανήσι, Κάλαμος και Καστός) και ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού όλων των ελικοδρομιών.

Συνδυασμένες μεταφορές

Ο διαμήκης άξονας θα διευκολύνει την επικοινωνία από τη βόρεια Κέρκυρα έως τη νότια Ζάκυνθο, με τις συνδυασμένες μεταφορές με προεκτάσεις προς τις χώρες της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου στο Βορά και προς την Πελοπόννησο και την Κρήτη προς νότο και τη θαλάσσια λεωφόρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Τα προτεινόμενα έργα που θα συμβάλλουν στις συνδυασμένες μεταφορές είναι η ολοκλήρωση του διαμήκη με την υλοποίηση των πρωτεύοντων οδικών αξόνων στα μεγάλα νησιά, την ενίσχυση και την πύκνωση των θαλάσσιων συνδέσεων μεταξύ των

νησιών και την πύκνωση των δρομολογίων της αεροπορικής σύνδεσης των τεσσάρων αεροδρομίων.

18. Βασικά δίκτυα λοιπής τεχνικής υποδομής περιφερειακού και διαπεριφερειακού ενδιαφέροντος.

Ενέργεια

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονιζόμενο με το ΕΠΧΣΑΑ – η μόνη και μάλιστα γενικόλογη κατεύθυνση του ισχύοντος είναι η ανάπτυξη των ΑΠΕ, προτείνει τον περιορισμό της εξάρτησης από την ηπειρωτική χώρα και τις ορυκτές πηγές ενέργειας, την ενεργειακή αυτονομία, την εξοικονόμηση ενέργειας, την ώθηση στην αγορά τεχνολογιών ΑΠΕ και ΕΞΕ για τις κτιριακές εγκαταστάσεις.

Γενικά προτείνονται οι ΑΠΕ και ΕΞΕ, σε εναρμόνιση με το ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ, το ΓΠΧΣΑΑ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις ΑΠΕ και ειδικότερα η προώθηση πιλοτικών προγραμμάτων σε συνεργασία ΠΙΝ - ΚΑΠΕ, με θέμα την παραγωγή ΑΠΕ στις ιδιομορφίες του νησιωτικού χώρου με την ελάχιστη γεωργική γη, την προσαρμογή ΑΠΕ σε κηρυγμένα κτίρια⁴, στους παραδοσιακούς οικισμούς και στην παλιά πόλη της Κέρκυρας και της Λευκάδας

Ως προς τον σχεδιασμό και την κατασκευή των δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσης και υψηλής τάσης προτείνεται η αποφυγή της διέλευσής τους μέσα από κατοικημένες περιοχές, η προστασία του ανθρώπου από τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία και επομένως η απαγόρευση κατοίκησης εντός της ζώνης δουλείας διέλευσης των ανωτέρω δικτύων, η προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου από τα έργα ΔΕΗ και ΑΠΕ.

Η πρόταση του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ για την διερεύνηση της δυνατότητας εισαγωγής του φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της ΠΙΝ είναι επίκαιρη και ενσωματώνεται στο αναθεωρούμενο

Τηλεπικοινωνίες

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ προτείνει τον εκσυγχρονισμό της τηλεπικοινωνιακής υποδομής με την άμεση εγκατάσταση ευρυζωνικού δικτύου σε όλα τα νησιά, κατεύθυνση η οποία επιτεύχθηκε εν μέρει στην ΠΙΝ, αλλά εξακολουθεί να ισχύει στο αναθεωρούμενο, διότι οι νέες τεχνολογίες στον τομέα της Πληροφορικής και Επικοινωνιών είναι διαρκώς εξελισσόμενες. Παράλληλα, προστίθενται νέες προτάσεις για την επέκταση ευρυζωνικότητας καθώς και δικτύων οπτικών ινών, ειδικά στις δυσπρόσιτες περιοχές και τα μικρά νησιά, δημιουργία κέντρων αποθήκευσης δεδομένων, η ανάδειξη του διεθνούς

---

⁴ όπως εξάλλου μνημονεύεται στο Κείμενο Θέσεων για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020, Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (05/2013) «Ειδικά συστήματα προσαρμοσμένα σε παραδοσιακούς οικισμούς και ιστορικά κέντρα πόλεων»

ρόλου της ΠΙΝ ως «ψηφιακή πύλη» της Χώρας, δημιουργία ψηφιακών εφαρμογών και η παροχή υπηρεσιών δωρεάν ασυρμάτου διαδικτύου

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Σύμφωνα με το αναθεωρούμενο συνιστάται η εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για τη διαχείριση και την εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων της ΠΙΝ με κύριο στόχο την επίλυση των προβλημάτων και των αναγκών της στους τομείς της ύδρευσης και της άρδευσης, με κατασκευή λιμνοδεξαμενών και μικρών φραγμάτων προσαρμοζόμενα στην μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου και έργων εμπλουτισμού του υπόγειου υδροφορέα με επίσης μικρά φράγματα ανάσχεσης της ροής του νερού, αυξάνοντας έτσι την διεισδυτικότητά στο υπέδαφος, όπως επίσης έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και αφαλάτωσης νερού.

Όλα τα έργα και οι δράσεις πρέπει να είναι σε εναρμόνιση με τα εγκεκριμένα και υπό έγκριση σχέδια διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων Ηπείρου, Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Βόρειας Πελοποννήσου στα οποία περιλαμβάνονται οι λεκάνες απορροής των νησιών της ΠΙΝ. Βασική προτεραιότητα είναι η ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των εσωτερικών υδάτων με στόχο την εφαρμογή ορθών περιβαλλοντικά πρακτικών/τεχνολογιών, κ.λπ.).

Ύδρευση

Στον τομέα της ύδρευσης το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ δεν δίνει συγκεκριμένες κατευθύνσεις, κενό που καλύπτεται από το αναθεωρούμενο με προτάσεις για τη σύνταξη Σχεδίων Ύδρευσης και Σχεδίων Ασφάλειας του πόσιμου νερού από τις αρμόδιες ΔΕΥΑ και για συμπλήρωση των υποδομών και λοιπών εγκαταστάσεων ύδρευσης σε όλα τα νησιά.

Τα προτεινόμενα έργα τον εκσυγχρονισμό των παλιών δικτύων ύδρευσης και του παλιού εξοπλισμού σε συνδυασμό με την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού για τον εντοπισμό τυχόν βλαβών.

Άρδευση

Στον τομέα της άρδευσης το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ δεν δίνει συγκεκριμένες κατευθύνσεις, κενό που καλύπτεται από το αναθεωρούμενο με προτάσεις για την κατασκευή συλλογικών αρδευτικών έργων, τον περιορισμό των αντλήσεων από την υπόγεια υδροφορία θεσπίζοντας ζώνες απαγόρευσης και προγραμματίζοντας έργα εμπλουτισμού της υπόγειας υδροφορίας.

Αποχέτευση

Η πρόβλεψη του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ υιοθετείται από το αναθεωρούμενο για τη διερεύνηση της δυνατότητας συγκέντρωσης των λυμάτων των μικρών οικισμών σε κεντρικές μονάδες Ε.Ε.Λ, την αναβάθμιση των υφιστάμενων ΕΕΛ και επιπλέον προτείνεται η ολοκλήρωση έργων/δικτύων αποχέτευσης και ΕΕΛ - υπό κατασκευή ή υπό μελέτη κατά προτεραιότητα στους παραθαλάσσιους οικισμούς ανεξαρτήτως πληθυσμιακού μεγέθους και στις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές, στις λιμενικές υποδομές, σε κάθε οργανωμένο υποδοχέα μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Επίσης προτείνεται η αντιμετώπιση όλων των έργων με καινοτόμες επιστημονικές μεθόδους

Στερεά Απόβλητα

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονίζεται μόνον με τις κατευθύνσεις του αναθεωρημένου ΠΕΣΔΑ ως προς τις προβλεπόμενες υποδομές διαχείρισης των απορριμμάτων και προτείνει επιπλέον κατευθύνσεις οι οποίες θα πρέπει να ενσωματωθούν τόσο στο αναθεωρούμενο, όσο και στην επόμενη αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ, όσον αφορά την ολοκληρωμένη διαχείριση αποβλήτων, την προώθηση της ανακύκλωσης, την ανακύκλωση αποβλήτων εκσκαφών τη διαχείριση παλιών αυτοκινήτων, τη διαμόρφωση ενός συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων, σε συνδυασμό με την ενεργειακή απόδοσή τους (βιοαέριο σε όλα τα υφιστάμενα και προγραμματιζόμενα κύτταρα των ΧΥΤΥ), μη επικινδύνων βιομηχανικών αποβλήτων, κλπ

19. Προγραμματικά πλαίσια για τη χωροθέτηση βασικών παραγωγικών δραστηριοτήτων

Τα προγραμματικά πλαίσια για την χωροθέτηση των τριών βασικών παραγωγικών τομέων έχουν ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά, αλλά στον συγκεκριμένο νησιωτικό χώρο εξετάζονται κυρίως τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, ενώ τα μεγέθη των εκτάσεων στις οποίες αναπτύσσονται οι συγκεκριμένοι παραγωγικοί τομείς, πλην του δευτερογενούς τομέα θα παραμείνουν τα ίδια με την υφιστάμενη κατάσταση.

Πρωτογενής τομέας– γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας

Ο πρωτογενής τομέας, με το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνεται να διατηρηθεί στις Χ.Ε. γεωργίας οι οποίες ταυτίζονται με τις υφιστάμενες ζώνες, και οι οποίες θα οριοθετηθούν από τα προς εκπόνηση ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ ή/και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Το αναθεωρούμενο θα εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις της νέας ΚΑΠ για τις *Άμεσες Ενισχύσεις* και την *Αγροτική Ανάπτυξη*, με τον στόχο της νέας ΚΑΠ, την επίτευξη ενός αειφόρου αγροδιατροφικού συστήματος που

εστιάζεται σε 6 προτεραιότητες και με τους παράγοντες που συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.

Δευτερογενής τομέας

Ο δευτερογενής τομέας έχει τρεις βασικούς κλάδους που αφορούν την ΠΙΝ και πρόκειται για τη μεταποίηση, την παραγωγή ενέργειας με ΑΠΕ και την εξόρυξη στον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο. Τα ποσοτικά στοιχεία για την έκταση της μεταποίησης – Ε.Π – προτείνεται να συναχθούν από τα προγραμματικά μεγέθη και τα σταθερότυπα που ισχύουν στις προδιαγραφές σύνταξης των ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ. Το εμβαδόν των χωρικών υποδοχέων ενδιάμεσου βαθμού οργάνωσης, λόγω της μικρής τους έκτασης, δεν είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν στα προγραμματικά πλαίσια του αναθεωρούμενου και θα υπολογιστούν από τα ΓΠΣ – ΣΧΟΟΑΠ, ως ΠΕΠΔ.

Οι βασικές προτεραιότητες ανάπτυξης στον τομέα της Ενέργειας είναι οι εξής :

- Εξοικονόμηση Ενέργειας με έμφαση στον κτιριακό τομέα που παρουσιάζει υψηλό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, που η ΠΙΝ εμφανίζει υψηλό δυναμικό ειδικά των αιολικών πάρκων στο χερσαίο και τον θαλάσσιο χώρο

Σχετικά με την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, το αναθεωρούμενο εναρμονίζεται με το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ και δίδει έμφαση στην ένταξη των έργων στο τοπίο και κατ' αντιστοιχία οι εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών, πρέπει να είναι μικρές και κατά προτεραιότητα να χωροθετούνται σε χέρσες εκτάσεις.

Οι βασικές προτεραιότητες ανάπτυξης στον τομέα της εξόρυξης στο χερσαίο και θαλάσσιο χώρο είναι οι εξής :

- Στο χερσαίο χώρο προτείνεται ο καθορισμός λατομικών περιοχών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και η οριοθέτηση των μεμονωμένων πόλων εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών, όπως είναι η μονάδα εξόρυξης και επεξεργασίας ανθρακικού ασβεστίου στην Κεφαλονιά και η μονάδα εξόρυξης γύψου στο Σκοπό Ζακύνθου.
- Στο θαλάσσιο χώρο προτείνεται ο καθορισμός Χωρικών Ενοτήτων εξόρυξης υδρογονανθράκων σύμφωνα με τις μέχρι τώρα διενεργηθείσες έρευνες στο Ιόνιο. Συγκεκριμένα πρόκειται για τις εξής περιοχές:
  - ο Περιοχή βόρεια της Κέρκυρας συνολικής έκτασης 696,85 τ.χλμ.
  - ο Περιοχή Ιθάκης – Κεφαλονιάς συνολικής έκτασης 609,82 τ.χλμ.
  - ο Περιοχή Κεφαλονιάς – Ζακύνθου συνολικής έκτασης 262,35 τ.χλμ.
  - ο Περιοχή νοτιοανατολικά της Ζακύνθου συνολικής έκτασης 746,03 τ.χλμ.

Τριτογενής τομέας

Ο τριτογενής τομέας έχει τρεις βασικούς κλάδους που αφορούν την ΠΙΝ - τουρισμός χερσαίος και θαλάσσιος, εμπόριο – χονδρεμπόριο και πολιτισμός.

Προτείνεται ο μαζικός τουρισμός να οριοθετηθεί στην ίδια έκταση όπου έχει αναπτυχθεί ως υφιστάμενη κατάσταση, όπως επίσης προτείνεται η εξυγίανση της έκτασης αυτής και η ανάπτυξη του ήπιου, των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στις υπόλοιπες παράκτιες περιοχές και στην ενδοχώρα. Εμβαδά μαζικού τουρισμού:

- Π.Ε. Κέρκυρας: 80.133 στρ.
- Π.Ε. Λευκάδας: 15.250 στρ.
- Π.Ε. Κεφαλονιάς: 43.987 στρ.
- Π.Ε. Ζακύνθου: 34.284 στρ.

Το Χονδρεμπόριο προτείνεται, όπως ήδη αναφέρθηκε, στις ίδιες εκτάσεις με την μεταποίηση στα Επιχειρηματικά Πάρκα.

Τέλος, ο τομέας του πολιτισμού θεωρείται από το αναθεωρούμενο ζωτικός παράγοντας για τη μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία, με δράσεις και πολιτικές που συνδέονται με την ενίσχυση ιδίως του τουρισμού, αλλά και την ανάδειξη / προβολή της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, αλλά δεν αποτελεί εκτατική δραστηριότητα και επομένως δεν δίδονται εκτάσεις ανάπτυξης της συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας.

20. Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών δραστηριοτήτων Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων - ΠΕΧΠ, ΓΠΣ, ΣΧΟΑΠ, ΖΟΕ

ΓΠΣ / ΣΧΟΑΠ

Η πρόβλεψη στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ για την αναγκαιότητα σύνταξης μελετών ΓΠΣ / ΣΧΟΑΠ με το Ν. 1337/83 που τότε ίσχυε, κατά προτεραιότητα στις έδρες των 4 Π.Ε., στα μικρά αστικά κέντρα και στους οικισμούς με οξυμένα χωρικά προβλήματα λόγω της έντονης τουριστικής ανάπτυξης, ισχύει και σήμερα, αλλά στο επίπεδο των διοικητικών ορίων των Δήμων ή των Δ.Ε., όπως ορίζεται στο νυν ισχύοντα Ν. 2508/97 (άρθρο 4).

Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ)

Οι περιοχές διερεύνησης για χωροθέτηση ΠΟΑΠΔ είναι οι ακόλουθες :

- ΠΟΑΠΔ υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ) στις ζώνες Α έως Ε του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που θέτει το ισχύον ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών μόνον για τη χωρική οργάνωση των ήδη υφιστάμενων μονάδων και μόνον για την εγκατάσταση νέων μονάδων οστρακοκαλλιεργειών.

- ΠΟΑΠΔ καταδυτικών πάρκων στις Χωρικές Ενότητες θαλάσσιου τουρισμού
- ΠΟΑΠΔ επιχειρηματικών και εμπορικών δραστηριοτήτων στον περιαστικό χώρο ως ορίζεται στο κεφάλαιο των ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων
- ΠΟΑΠΔ τουρισμού στις Χωρικές Ενότητες ήπιου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Εναλλακτικά, εφ' όσον η σύσταση φορέα λειτουργίας ΠΟΑΠΔ δεν είναι εφικτή, προτείνεται η χωροθέτηση ΠΕΠΔ αντίστοιχων δραστηριοτήτων με οριοθέτηση από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, οι οποίες δεν απαιτούν τη σύσταση φορέα λειτουργία.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Η έλλειψη προδιαγραφών για την εκπόνηση της μελέτης, όπως εξάλλου κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μελέτης του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, αποτελεί ανυπέβλητο εμπόδιο για την υλοποίηση της κατεύθυνσης ΠΕΧΠ στις προβληματικές περιοχές της ΠΙΝ που θα συνέβαλε με ολοκληρωμένο τρόπο σε ένα επιχειρησιακού χαρακτήρα πολυτομεακό και πολυταμειακό σχεδιασμό με αναπτυξιακές και χωρικές διαστάσεις. Ωστόσο κατά τη διάρκεια σύνταξης του παρόντος ΠΠΧΣΑΑ είναι υπό σύνταξη από το ΥΠΕΚΑ οι προδιαγραφές εκπόνησης των μελετών ΠΕΧΠ και επομένως αναμένεται να επιλυθεί το ανωτέρω ζήτημα. Σε περίπτωση μεγάλης καθυστέρησης ή μη θεσμοθέτησης των προδιαγραφών αυτών, προτείνεται εναλλακτικά η σύνταξη επιχειρησιακού σχεδιασμού ο οποίος μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα δράσης του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ σε συνδυασμό με το υπό σύνταξη Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020

Αν και δεν έχουν θεσπιστεί προδιαγραφές, το αναθεωρούμενο προτείνει ΠΕΧΠ σε ζώνες εγκαταλελειμμένων ή και φθινόντων οικισμών και όλα τα μικρά κατοικημένα νησιά και σε ημιορεινές και ορεινές περιοχές όλων των Π.Ε., πλην της Κεφαλονιάς, όπου προτείνεται όλο το νησί λόγω των σεισμών της 26/01/2014 προκειμένου με ολοκληρωμένο τρόπο να αντιμετωπιστούν οι ζημιές και η περιοχή να αναζωογονηθεί,

Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ)⁵

Οι θεσμοθετημένες ΖΟΕ περιαστικού χώρου και παραθεριστικής κατοικίας χρήζουν αναθεώρησης. Στο παρόν προτείνεται η ενσωμάτωση της αναθεώρησης στα προς εκπόνηση ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ.

⁵ Ισχύουσες ΖΟΕ: 1 παραθεριστικής κατοικίας στις Αργυράδες Κέρκυρας, 1 προστασίας περιβάλλοντος στη Λευκάδα, 3 στην Κεφαλονιά από τις οποίες οι 2 είναι περιαστικές (Ληξούρι, Αργοστόλι) και η τρίτη προστασίας του περιβάλλοντος (Μύρτος)